

GAZETA POLSKA

WARUNKI PRENUMERATY ROZCZNIĘ

W Brazylii 14\$000
W Argentynie 5 pezów
W Ameryce Północnej i Europie 2 dolary
Sprzedaż w kioskach \$500 za numer.
Prenumeratę opłaca się z góry.

Za artykuły podpisane Redakcja nie odpowiada. — Reklamy nie zwraca się, nawet tych, które nie są drukowane.
Numer dzisiejszy 10 stron druku.

GAZETA POLSKA — Caixa Postal B
Curityba — Paraná — Brasil.

Redakcja i Administracja:
Rua Aquidaban N.º 842

Sekcja administracyjna w São Paulo
J. M. HOLESKI
— Caixa Postal, 2245

Redaktor odpowiedzialny: KAZIM. OLDANOWSKI

N.º 1

Telefon 434

Kurytyba, - São Paulo 1 Stycznia 1933

Rok 42

Noworocz- ne życzenia

Czterdzieści dwa lat mija, gdy „Gazeta Polska w Brazylii” rozpoczęła swą ciężką a żmudną pracę. Linja naszego pisma nie zmieniła się przez tak długi okres czasu i zapewne nie zmieni się nigdy. Przyznając się otwarcie do zasad konserwatywnych, szanujemy w zupełności przekonania naszych bliźnich, nie uznajemy nikogo za nieprzyjaciela i uważamy, że każdy ma obowiązek pracy nad dobrem Kolonii Polskiej, każdy ma obowiązek dokładania cegiełki dla pomysłności kraju, gdzie mieszkamy, co nam nie przeszkadza zupełnie byśmy byli dobrymi polakami, którzy spełniając obowiązki względem Państwa, którego są obywatelami, muszą nie dać zamrzeć w swych sercach dawnym tradycjom, pielęgnując nasz język, nasze zwyczaje i szanując dorobek kulturalny narodu polskiego, którego mamy zaszczyt przedstawiać zagranicą.

Boga prosimy byśmy godnie spełniali ten mandat, byśmy potrafili wzbudzić poszanowanie, cześć i prawdziwą przyjaźń u obcych dla naszej Ojczyzny, gdzie stały kolebki naszych ojców, gdzie w świątyniach Pańskich od wieków śpiewają pieśni w mowie, którą wysłaliśmy razem z mlekiem z piersi naszych matek.

Życzymy przeto członkom Kolonii Polskiej, by zachowali Wiarę, język i obyczaje swych praociów, a mimo tego by potrafili stanąć na wysokości zadania i przez trud obywatelski stali się pomostem łączącym w szereg przyjaźni i wzajemnem poszanowaniu dwa państwa Polskę i Brazylię.

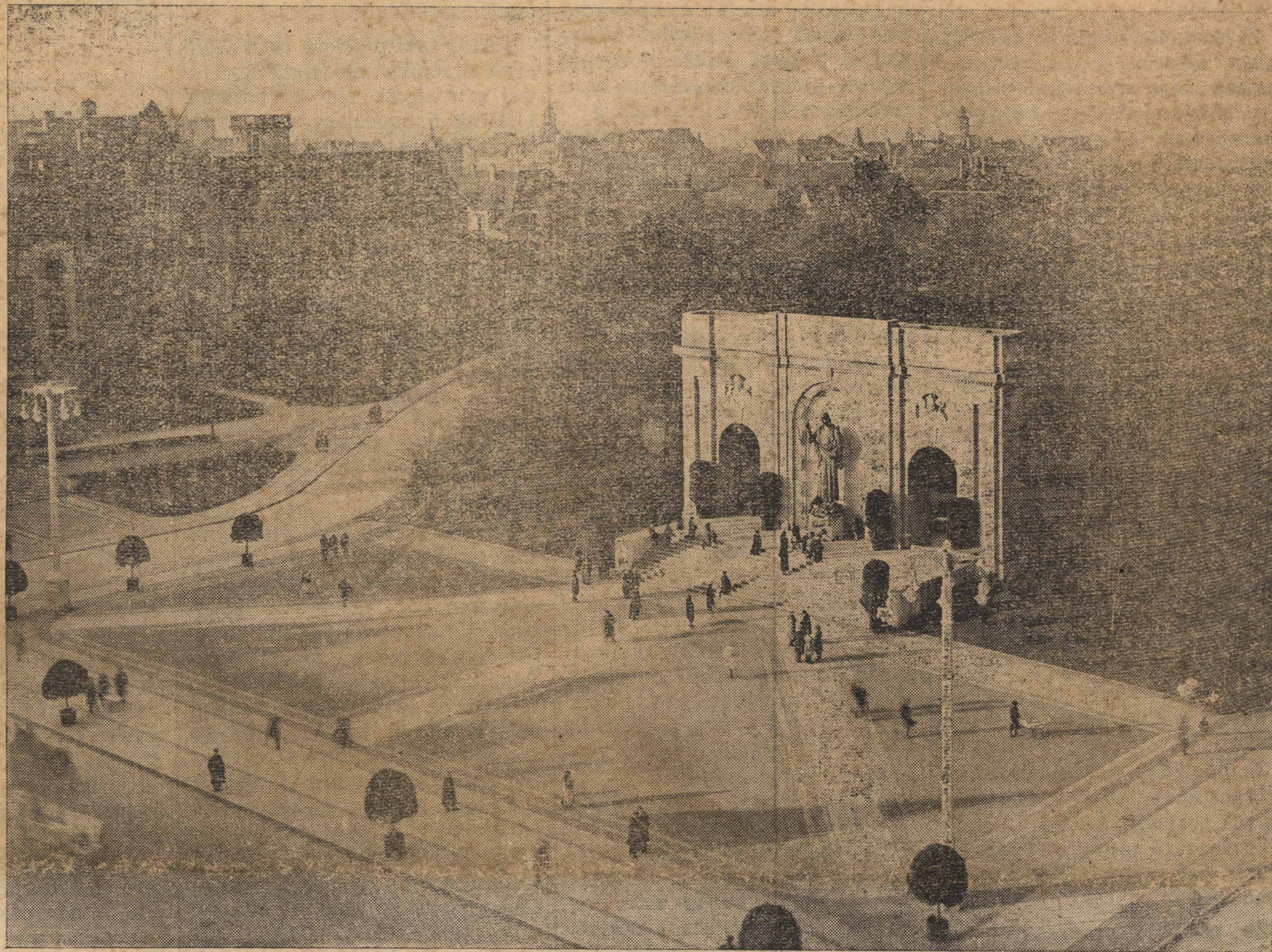
Nie do najwyższych postawionych zwracamy się w pierwszym miejscu. Do Was drodzy Czytelnicy, do Was szara masa wychodźców, do Was Rolnicy, którzy przez dziesiątki lat toczyli krwawy bój z przyrodą, zdobywając na puszczę i stepach obszary ornej ziemi. Życzymy byście przestali być bierną masą, lepiącą rękami niepowołanych, lecz byście zjednoczyli się, zorganizowali i stali się naprawdę obrazem i podobieństwem Stwórcy! Więc życzymy Wam światła! Niech oprócz tego pola Wasze pokrywają się złotem i srebrem zbóż niech waze nivy dają plon stokrotny, niech będzie z Wami Pokój Pana.

Pracownicy po miastach i miasteczkach, którzy w codziennym jarzmie pracy spożywacie chleb Wasz powszedni, Wy to waszemi stalowymi ramionami wznosicie gmachy, opasujecie ziemię rodzicielską wstęgami szyn stalowych, waszych rąk dziełem są olbrzymie korabie przecinające fale oceanów, mechaniczne ptaki unoszące się w powietrzu, z pod waszych palców wysuwają się miljardey liter, które na szpale bibule dzienników, krążą niby rój bożego płaciwia, docierając do najdalszych zakątków świata, niosąc wszędzie promyki oświaty. Więc życzymy Wam powodzenia w Waszej zbożnej pracy; niech będą spełnione Wasze słuszne życzenia, bądźcie silni lecz mądrzy i umiejcie rozróżnić prawdziwych przyjaciół od maskowanych ołudników! Do Was zwracamy się też przedstawiciele inteligencji polskiej! Zastępie szary nauczycieli, redaktorów i nieprzywilejowanych pracowników umysłowych! Czegoż możemy Wam życzyć w tym Nowym Roku? I tak wiemy że w nagrodę za pracę będziecie nosili wytarte surduty na spracowanych barkach, że spotka Was niejedno

Pomnik
wdzięcz-
ności Naj-
świętszemu
Sercu Je-
zusowemu,
wzniesiony
przez Odro-
dzoną Pol-
skę w Pa-
znaniu.

Oby był również
symbolem zgody
i miłości dla
członków Kolonii
Polskiej w Bra-
zylji w tym

NOWYM
ROKU
1933-im.

Jak obchodzono Boże Narodzenie w Kurytybie.

PASTERKA.

W sobotę o godzinie 12-jej w noc Przewielebny Proboszcz ks. Stanisław Trzebiatowski odprawił uroczystą Pasterkę. W czasie Mszy Św. Chór Św. Stanisława śpiewał piękne kolendy. Świątynia była napełniona wiernymi. W nabożeństwie brali udział, Państwo Konsulostwo Staniewiczowie i Państwo Wice Konsulostwo Cybulscy, oraz wielu innych wybitnych osobistości.

Choinka Junacka

O drugiej po południu w niedzielę miała odbyć się choinka w Junaku.

upokorzenie od swoich, niojedno „poklepanie po plecach” i „zatrzaskanie drzwi przed nosem”. Wielu Waszych uczniów nie będzie Was poznawać, będziecie zmuszeni pić hojnie z kielicha gorzkości. Ale nie to! My wszyscy jesteśmy oymi szaremi żołnierzami Ojczyzny i nie złoto, nie zaszczyty będą naszym wynagrodzeniem, lecz zadowolenie ze spełnienia obowiązku, a tego życzymy Wam w całej pełni. Wy wszyscy którzy podtrzymujecie piśmiennictwo polskie zagranicą, którzy bądź kierujecie naszymi sekcjami administracyjnymi, bądź tu, bądź w S. Paulo, gorliwi agenci naszego pisma, mili korespondenci, sumienni czytelnicy, pełni poświęcenia wydawcy, niech Bóg wam zapłaci za trud, gdyż sami nie jesteśmy w stanie tego uczynić.

Do Was również zwracamy się, Panie Konsulu Generalny R. P. i Panie Wice Konsulu. Rozumiemy dokładnie ogaom i znaczenie Waszej pracy dla dobra Kolonii, wiemy że nie ustaniecie w trudach, by zjednoczyć rodaków techną w nich uczucie miłości i zgody

„Belleem Polskie” w Związku Polskim.

Bardzo mi miło jako sprawozdawcy, że mogę bez żadnej przeady i bez popełnienia niesprawiedliwości napisać tylko dobrze o przedstawieniu „Belleem Polskie” Lucjana Rydla, które wypadło bez zarzutu a przynajmniej bez poważnych zarzutów. Wreszcie nasi amatorzy, zrozumiałyszy, że w łączności siła, i że tylko zgoda buduje, sprawili widzom prawdziwą rozkosz, wskrzeszając tradycję Z. A. S'u, mającego tyle pięknych krotek w historii Teatru Polskiego w Paranie.

i że stojąc ponad wszystkimi, znajdziecie dość miejsca w gorącym sercu dla każdego polaka i prowadzić będziecie silną a zręczną ręką ster interesów żywotnych Wychodźstwa, ku szczęśliwszej przyszłości, nawet wbrew woli jej członków.

Więc życzymy Wam siły i wytrwałości dla lepszego znoszenia nadmiaru Waszej ogromnej pracy.

A do Ciebie zwracamy się Panie Pośle, przedstawiający już od szeregu lat majestat naszej Ojczyzny i niosący wysoko sztandar naszej państwowości na obczyźnie, składamy Ci życzenia zdrowia i siły, byś mógł długo pełnić swe trudne a poważne obowiązki między nami.

Red.

Dr. G. Luenberger

jest nieobecny do pierwszego dnia Stycznia 1933 roku.

Reżyser p. Tadeusz Morozowicz, mimo że równocześnie przygotowywał tańce, a przede wszystkim mazura, na dzień 19-y grudnia, w Saengerbundzie, okazał tyle dobrej woli, włożył tyle pracy i energii, że przedstawienie wypadło znakomicie, przechodząc wszelkie nadzieje. Wspaniałe dekoracje J. Ficińskiego, wykonane przez naszego zawsze skorego do czynu p. Wojciechowskiego, doskonałe opracowanie części muzycznej a nawet przeróbki wykonane przez prof. W. Neumanna, szersze i opracowanie przeróbek 3-go aktu, świetny krakowiak, i prawdziwy talent niektórych amatorów, a przede wszystkim T. Morozowicza, wszystko to razem wzięte sprawiło że publiczność była zupełnie pod urokiem pięknego dzieła L. Rydla i nie skąpiła wykonawcom hucznych oklasków. Piękne śpiewy, wykonane nader melodyjnie zawiązując Chórowi Młodych Polek. Co do pojedynczych ról wymienić należy świetną postać Matki Boskiej przez panią K. Lechową, Herodą przez St. Jezierskiego, Bartosza K. Oldakowskiego, niezrównanego Żyda, przez I. Kopciuszynskiego, Kancelarza Oldakowskiego, Twardowskiego przez p. Ficińskiego. Chcąc być sprawiedliwym, należałoby wymienić wszystkich amatorów, gdyż wszyscy dokonali cudów, by stanąć na wysokości zadania, czego rzeczywiście dokonali zupełnie. Nie wiem czy nie byłoby wskazaniem dać to przedstawienie, w jednym z teatrów kurytybskich, celem zapoznania publiczności brazylijskiej z tem pięknym dziełem. Musimy jednak zwrócić uwagę Zarządu, na nieprzystojne zachowanie się części publiczności, która wchodziła i wychodziła do bufetu na „zabicie robaka”, trzaskając drzwiami i waląc obcasami, jakby w jakim karczmisku. Stanowczo powtarzamy, dla dobra sztuki żądanie, by drzwi od bufetu były zamknięte w

czasie przedstawień, na czym dobrze wyjdzie publiczność i czciciele „ognistego płynu”, gdyż tak zamknięci na cztery spusty, będą mogli gorliwie pracować w „winnicy pańskiej” do upadłego, bez żadnego przymusu słuchania „niemiłego” gadania ze sceny

Choinka dla dzieci.

W poniedziałek popołudniu, w drugi dzień świąt, odbyła się choinka w Związku dla polskich dzieci. Protektorat i kierownictwo objęła pani Staniewiczowa, Małżonka Pana Konsula Generalnego R. P. Pełna poświęcenia, praca pani Konsulowej, która dobrała sobie do pomocy grono pań, sprawiła że uroczystość wypadła świetnie. Choinka była artystycznie ozdobiona, a nasze panie rozdały cukierki, które zostały hojnie dostarczone przez znacznych fabrykantów, a szczególnie należy wymienić w tym wypadku pana Sobanię, który dał bezinteresownie wielką ilość paczek cukierków i p. Lachowskiego, który również przyczynił się do urzeczenia działy. Nadmienić należy, że lwia część wydatków, pokrył Państwo Konsulowie Staniewiczowie. Działwa miała ogromną uciechę bawiąc się znakomicie i nie gardząc słodyczami.

K. de S.

Telefon Nr. 434

„Gazeta Polska”, chcąc służyć swym Czytelnikom, wprowadziła nowe ulepszenie. Mianowicie posiadamy obecnie telefon Nr. 434.

Redakcja odpowiada na wołania od 8,30 do 11,30 przed południem i od 13 do 17 po poł. Prosimy Sz. korespondentów, z miejscowości gdzie istnieje połączenia telefoniczne, o przysyłanie nam ważniejszych wiadomości telefoniczną drogą.

Apteka Tiradentes

CURITYBA

APTEKARZ — KUNO KLEEMANN

Praca Tiradentes Nr. 395

TELEFON 1084

Jedyną Aptekę Polską w Kurytybie.

Największy skład artykułów aptecznych i drogerijnych po najniższych cenach

Porady lekarskie dla biednych od godziny 10 - 12 za darmo

Wieści z São Paulo.

General Waldomiro po powrocie z Rio udzielił wywiadu prasie

General Waldomiro, wróciwszy z Rio de Janeiro, udzielił zbiorowego wywiadu prasie. Odpowiadając na otrzymane zapytania, oświadczył co następuje:

Ze zostanie przywrócony ruch na drodze żelaznej S. Paulo Minas; że Rząd zamierza wynająć drogę żelazną Noroeste i wcielić ją do Sorocabany;

Ze zostanie zamianowana komisja złożona z panów i pań, mająca zająć się uregulowaniem gry, z której dochody będą przeznaczone na propagandę celem wzmocnienia się turystyki, na pomoc dla suchotników i trędowatych;

Ze udzielił dymisji proszonej przez p. Dautona Coelha, szefa policji, mianując tymczasowym zastępcą tego dygnitarza, pana Sousa Carvalho;

Ze nabył dla sekretariatu Rolnictwa nasiona selekcyjonowane, ponieważ istniejący zapas został zużyty, przez operujące wojska; że dekret regulujący 8 godzinny czas pracy zostanie podpisany w tych dniach;

Ze Departament Pracy będzie odpowiedzialny, za dokonane prace, a zaledwie będzie miał przydzielonego do siebie, jednego reprezentanta ministerjum rolnictwa; że rozpoczęło studia nad otwarciem w Porcie Santos «zony wolnej»;

Ze dnia 25 go grudnia powinny być zostac opublikowane budżety na rok przyszły;

Ze cenzura prasy pozostanie nadal pod orientacją Palacu Rządowego.

Ze zostanie przeprowadzone śledztwo w sprawie znęcania się nad jeńcami wojennymi w przytułku dla emigracji;

Ze na przyszły tydzień będzie ogłoszony statut Banku Agrarnego, celem wysłuchania propozycji zmian na statucie i wprowadzenia ewentualnych poprawek.

Przyslijcie

swoją małą fotografię, a zrobimy Wam duży, artystyczny piękny portret. Na życzenie wysyłamy przedstawicieli w celu przyjęcia zamówienia.

Adresować:
♦ FOTO ARTISTICA ♦
Caixa postal 2295
— SÃO PAULO —

Potrzeba agentów w każdej miejscowości. SPECJALNA OFERTA: 500 portretów darmo. Oferta ważna tylko do Nowego Roku. 45-52/32

PRALNIA I FARBARNIA „ARGENTINA”
Chemiczne czyszczenie, farbowanie ubrań.
Rua Silveira Martins 4
Tel. 2-22240 — S. Paulo.

Tylko znawcy zaświadcza,

że przyjemne palenie papierosów jest wtedy, gdy używa się higieniczne i nieszkodliwe

TUTKI PAPIEROSOWE

które oczyszczają nikotynę przez nałożoną watę w środku tutki. Cena za 100 sztuk

tutek tylko 600 reisów, za tysiąc 4\$500, a z przesyłką do innego miasta 6\$000

Maszyna do robienia papierosów 1\$000

Sto książeczek papierków paryskich do robienia papierosów 12\$000.

MAURICIO STADLER

PIERWSZA FABRYKA TUTEK PAPIEROSOWYCH

RUA S. CAETAO, 208 — SÃO PAULO, Cap.

POTRZEBUJEMY AGENTÓW I PRZEDSTAWICIELI.

Kto chce mieć dobrą i tanio, używaną, prawie nową

MASZYNĘ DO SZYCIA

niech się zwróci do

Casa ADÃO

Właściciel A. Bocewicz

Rua Conselheiro Ramalho 270

(Róg Avenida Brigadeiro Luiz Antonio)

Tramwaje 3, 5, 30, 40 i 47. Telefon 7-6191

SÃO PAULO

Duży wybór maszyn do szycia do użytku domowego, jako też przemysłu, używane po cenach niskich; ręczne od 45\$ i nożne od 125\$ i wyżej, Singera i innych najlepszych marki fabryk. Nowe maszyny Singera dajemy na spłaty miejscowym. Poza miejscowym odbiorcom wysyłamy bez doliczania opakowania i dostawy do kolei. Na życzenie wysyłamy katalogi maszyn.

Wyborca który prosi o wykluczenie go z listy wyborczej

P. Flor Cyrillo, brat byłego deputowanego Cyrilla Junior, wniósł poddanie o wykluczenie go z listy wyborczej. Urzędnik trudniący się tym przydziałem, oświadczając o niewłaściwości, odesłał podanie do decyzji Trybunału Regionalnego.

Wybuch granatu

Dn. 22 go, o godz. 10,15 min. mieszkańcy dzielnicy «Liberdade» zostali zaalarmowani niebyszym hukiem. Także powstało wielkie przerażenie w koszarach znajdujących w tej stronie.

Okazało się że eksplodowała zaledwie kapsla granatu, które były wyladowywane, celem przewiezienia ich do Rio de Janeiro. Nie było żadnego wypadku zranienia, zaledwie wyleciało kilka szyb i drzwi zostały wyrwane z zawiasów. Wybuch nastąpił w Koszarach 6-go bataljonu Siły Zbrojnej Stanowej, w pobliżu składu prochu.

Santos Dumont

Więcej jak 50 000 osób nawiedziło zwłoki Santos Dumonta.

Wypadek automobilowy

P. Macedo Soares jechał w towarzystwie byłego deputowanego federalnego Lengruberem, samochodem z Rio de Janeiro do S. Paulo, gdzie zamierzał zamieszkać na stałe. W czasie podróży samochód wpadł do rowu, Lengruber złamał ramię, a Macedo Soares wyszedł z przegrody z lekkimi pokaleczeniami.

Kradzież kawy

Trzech urzędników, magazynów rządowych kawy, usunęło bezprawnie 80 worów ziarna kawowych. Sprawa jednak została odkryta, urzędnicy poszli do więzienia a kawę odebrano od kupców, którzy ją nabyli.

KORRESPONDENCJA.

Sport Polski w São Paulo istnieje!

Organizacja sportowców S. Paulo datuje się od już kilkunastu lat i przechodziła rozmaite fazy przekształcania się, raz słabła w swoich pracach organizacyjnych, to znowu pożywiła się i rosła w siłę ażeby znowu tę siłę na jakiś czas obniżyć, nijało odpocząć, zaczerpnąć nowych sił i na nowo zabrać się do pracy.

Począwszy od byłej organizacji sportowej pod nazwą «Sokół», którego istnienie datuje się co

czasu opuszczenia domu towarzysztwa, potem do powstania «Klubu Polonia» zorganizowanego przez sportowca p. Jucewicza, którego to klubu z powodu zupełnego stronięcia od wszelkich organizacji polskich i braku funduszy na opłacanie własnych lokali, istnienie zawsze było pod znakiem zapytania aż do rozsypania się takowego, poczem powstałego na gruzach poprzedniego, «Klub Sportu Atl. «Polonia», zorganizowanego przez p. A. Brendy, aż do istniejącego do dziś «Polonia Foot Bol Club» przereorganizowanego z tegoż ostatniego.

Każdy taki przełom, taka chwila drzemka młodzieży sportowej zawdzięcza się czynnikom: 1) Brak u młodzieży wyrobienia organizacyjnego, 2) brak hartu samobrony przed rozbiłkami, 3) słaba świadomość swych celów u niektórych jednostek i chwiejność łada podmuchem wiatru u większości, to też wyrafinowanym «podmywaczom» na ich zachciankę, łatwo jest rozbić organizację lub przynajmniej w części osłabić. Nie brak więc u młodzieży dobrej woli ale właśnie brak powyższych przedmiotów bez których żadna organizacja nie uda się w zupełności.

Jednakże klub dzisiejszy, chociaż też przechodził wstrząsienia wewnętrzne z powodu podkopywań go przez pewne jednostki, jednakże silnym jest, istnieje i istnieć będzie dopóki młodzież istnieje w S. Paulo a młodzież ta z każdym dniem nabiera nowej tężyzny, nowego przedświadczenia, nowych sił i złać się chyba nie da.

Na zakończenie śle życzenia młodzieży zorganizowanej w «Foot Bol Klubie» by z tym Nowym Rokiem 1933 ciem mogli zmanifestować że Klub ten nie tylko żyje życiem młodem ale silnem w duchu i że sport polski w S. Paulo będzie nadal chlubą tutejszej Polonii, a w tej mocnej wierze będzie nasza wygrana!

Zyczliwi współtowarzysz.

Casa Amhof

Założona w 1879 roku

Ulica S. Francisco, 47

TELEFON 225

donosi swym starym klientom, godnym przyjaciółom i przychylnym ludziom, że

WYSTAWA

Bożego

Narodzenia

mająca okazy zabawek i ozdób choinki jest już otwarta.

Mimo przełomu gospodarczego, i w tym roku ofiarowuję wspaniały wybór po niskich cenach.

Proszę uprzejmie o liczne odwiedziny

ALBINO AMHOF.

Położenie polityczne Brazylii.

Minister Sprawiedliwości zapewnia, że o zamierze zbiorowej dymisji i Najwyższego Trybunału Wyborczego, ma tylko wiadomości, za pośrednictwem dzienników; zdaje się jednak że rozchodziło się jedynie o dymisję Affonsa Celsa, który mimo nalegań i przedstawień kolegów żadną miarą, nie chce brać udziału w pracach Najwyższego Trybunału wyborczego.

Prezes Klubu Oktobrystów interwientor Dystryktu Federalnego Dr. Pedro Ernesto, zrzekł się stanowiska kierowniczego Klubu, zapewniając jednak, że nadal będzie zastępował ideje tegoż.

General Waldomiro Lima był bardzo uroczyście przyjmowany w Bello Horizonte gdzie oświadczył, że nie będą upoważnionym przez Stan S. Paulo, może jednak miało twierdzić, że w całym Stanie panuje przekonanie, że pomysłność Brazylii zależy w bardzo wielkim stopniu, od zgody między S. Paulo a Minas. Na bankiecie wydanym przez prezydenta Olegaria Maciela, general Waldomiro wypowiedział dłuższą mowę, w której podniósł znaczenie Rewolucji Październikowej i wzywał wszystkie Stany Brazylii, by zapomniawszy o tem co było przeszłością pracowały zgodnie dla osiągnięcia wspólnych celów dla dobra pospolitego. W sprawie wyborów w maju, minister Sprawiedliwości wyraził się niedwuznacznie, że w żaden sposób termin wyborów, nie może być przesunięty, gdyż uczyniono wszystko, by uprawnieni zapisywali się na listę wyborczą, a więc wybory powinny odbyć się w dniu 3 im maja, bez względu na liczbę wyborców zapisanych na listy. Co się tyczy dekretu, pozbawiającego praw politycznych, biorących udział w ruchu zbrojnym Stanu S. Paulo, to ten, jako każde postanowienie nadzwyczajne, nie może być stosowany jeżeli nie z największą ostrożnością i umiarkowaniem. Może on dotknąć tylko naczelników rokoszu, ale nigdy szarą masę ochotników, lub podrzędnych przewódców.

W krótkim czasie ma odbyć się w Rio de Janeiro, zjazd prezydentów Argentyny, Brazylii,

Chile i Urugwaju, czemu przypisują wielkie znaczenie polityczne.

W każdym razie położenie finansowe kraju, nie jest tak trudne, jakby to mogło się nam wydawać. «Financial Times» pismo wydawane w Londynie, pisze w ostatnich dniach, że Brazylija przeszła okres powolnych trudności, lecz że Rząd uczynił wszystko, by uregulować położenie wewnętrzne kraju i stworzyć pewne podstawy, dla zdobycia powszechnego zaufania. Także sprawozdanie Angielskich Banków dla Ameryki Południowej, wyraża się z uznaniem o brazylijskiej polityce finansowej.

Pan Prezydent Rządu Tymczasowego podpisał dekret, przedłużający aż do dnia 31-go grudnia 1933 termin okupacji przez Rząd, sieci drogi żelaznej S. Paulo — Rio Grande.

Major Juarez Tavora został zamianowany ministrem Rolnictwa, co zdaje się być powodowane więcej kr. terjum politycznym, niż jakimkolwiek innym. Jest pytanie czy dzielny wojownik, który tyle usług oddał sprawie rewolucji potrafi stanąć na wysokości zadania i czy impuls, który każdy nowy minister, obiecuje dać naszemu rolnictwu, nie będzie powodują broszurek i innych papierowych straszaków, czy też raz wreszcie wejdzie na tory rzeczywistego poparcia rolnictwo, które jest fundamentalną podstawą dobrobytu każdego kraju.

W prasie kurytybskiej rozszala się pogłoska, że Rząd Federalny obiecał p. interwentorowi Manólowi Ribas, udzielić dla Stanu Paraná, pożyczki 50 milionów milreisów, (50 000 kontów). Wywołało to krytykę, komentarze, lecz naszym zdaniem, jest to tylko przedwczesne szermowanie piórmi. Położenie finansowe Parany jest wprost oplakane. Niestety nie posiadamy nic, by móc dać gwarancję dla zapewnienia nowych zobowiązań. Podatki wszystkie są obciążane porękami dla zagranicznych wierzycieli. Pozostałyby tylko obszary, ziemi rządowej, lecz gdy istnieje nie-możliwość by mogły być sprzedane przez Rząd Stanowy, które patrzący rozsądnie na sprawy, mógłby pożyczać na podobną hipotekę.

JAKI SIEW TAKI PŁON

Cooperativa Polono-Brasileira
Krasicki, Gomm & Cia. Ltda.

AVENIDA JOÃO PESSOA, 71 — 2-o. ANDAR

CAIXA POSTAL 530 CURITIBA TELEFON 9-1-4

Otrzymaliśmy i sprzedajemy w hurcie

i detalu, zawsze po najniższych cenach

NASIONA WARZYWNE

selekcyjne, zagraniczne, świeże
ostatniego zbioru europejskiego
1932 ROKU

100%

lepsze kiełkowanie, niż wszystkich innych.

Nadsyłamy wykazy gatunków i cen

PAMIĘTAJCIE

Jaki siew taki plon

Wieści z Argentyny

Spisek Przeciw Rządowi Argentyńskiemu

Uwięzienie p. p. Puyredona,
Irigoyena i Alveara.

Dnia 20 go grudnia, niedziela,
do Rio de Janeiro, drogą po-

wietrzną wiadomość z Buenos Aires, że władze odkryły szeroko rozgłoszony spisek, mający na celu usunięcie Rządu. Władze po przeprowadzonym śledztwie uwięziły 92 osób, które są oskarżone, o branie udziału w spisku. Policja prowadzi śledztwo nadwy-

czaj energicznie i jest nadzieja, że zdoła pochwycić dalsze osoby, które brały udział w knowaniu przeciw Rządowi.

Poszukują pilnie generała Toranza

Władze czynią pilne poszukiwania, by znaleźć kryjówkę generała Severa Toranza, byłego podpułkownika Pomara, podpułkownika Adalida podpułkownika Roberta Bocha i lotnika Eduardo de Olivero, na których ciąży podejrzenie, że brali udział w ruchu rewolucyjnym.

P. Puyredon uwięziony

Dr. Honorio Puyredon, który znajdował się w odosobnieniu, na pokładzie kłazownika «25 de Março», został przewieziony do Departamentu Policji. Mówi się, że te przenosiny nastąpiły, z powodu złego stanu zdrowia tego polityka.

Komentarze dziennika „Mercurio de Santiago”

Dziennik «Mercurio de Santiago» publikuje dn. 21 go grudnia artykuł, w którym twierdzi, że wszelkie przewroty w Argentynie nie mają widoków powodzenia, gdyż większość opinii publicznej jest przeciwna rewolucjom, rozumiejąc, że są one przeszkodą dla postępu kraju.

Stan Obłączenia

Ministerjum Spraw Wewnętrznych zostało wręczony tekst uchwały sekcjonowanej przez Kongres, ogłaszający stan obłączenia. Ustawa ta rejestrowana pod 1.11.669, została sankcjonowana stosownie z brzmieniem projektu przysłanego przez władzę egzekucyjną, która została autoryzowana do ogłoszenia stanu obłączenia w miejscowościach terytorjum Republiki Argentyńskiej, w razie gdyby zaszła potrzeba bronięcia prawnego porządku rzeczy, lub w celu zapobieżenia rozlewaniu wieści fałszywych i alarmujących.

WIEŚCI Z PARANY Kurytyba. RODACY.

W dniu 4 kwietnia 1933 roku, upływa rocznica dziesięciolecia śmierci ś. p. Tadeusza Chrostowskiego, który nauce polskiej złożył w ofierze swe życie.

Z inicjatywy grona osiadłych Polaków w Paranie, został utworzony Komitet, mający na celu sprowadzenie zwłok ś. p. Tadeusza Chrostowskiego do Kurytyby i pochowania na miejscowym cmentarzu.

Zasługi ś. p. T. Chrostowskiego dla nauki polskiej są bardzo duże. On to był pierwszym pionierem polskiej pracy przyrodniczej na terenie Parany, był jednym z niewielu tych budowniczych naszej młodej Polski, którzy odrzucając osobiste zyski i korzyści, z zaparciem pracują dla teraźniejszości i przyszłości Narodu Polskiego.

Kilkuletnie studia przyrodnicze w Paranie, bogate i obfite zbiory, szereg prac naukowych — oto spuścizna po ś. p. T. Chrostowskim dla Polskiej kultury i nauki.

Rodacy! Komitet Sprowadzenia Zwłok ś. p. Tadeusza Chrostowskiego do Kurytyby, wzywa wszystkie Towarzystwa, Związki i Organizacje Polskie w Brazylii, aby wzięły udział w przygotowaniu do uroczystości sprowadzenia zwłok i w miarę możliwości, przyczyniły się datkami swych członków do jak najbardziej uroczystego uczczenia zasług polskiego uczonego.

W tym celu Komitet rozesłał do wszystkich Towarzystw kwaterjuszki, z prośbą o zorganizowanie zbiórek na pokrycie kosztów związanych z sprowadzeniem zwłok i urządzeniem odpowiednich uroczystości. Komitet.

Pan interwientor Manoel Ribas powrócił do Kurytyby.

Dn. 23 p. interwientor federal-

ny powrócił samolotem z Rio de Janeiro do Parana, skąd udał się łodzią do Antuniny a dalej samochodem do Kurytyby. Pan interwientor nie obejmuje zaraz urzędowania, gdyż przyjechał tylko by ułożyć wspólnie z sekretarzami budżet wydatków na rok 1932. Następnie uda się znów do Rio de Janeiro by skończyć różne rozpoczęte rokowania w interesie naszego Stanu jak również by podpisać kontrakt rozbudowy portu w Parana. Dopiero po załatwieniu spraw powróci by objąć na nowo urządowanie. Oprócz kwestji portu, p. interwientor załatwił pomyślnie sprawę budowy linii kolejowej do Guarapuawy, gdyż Rząd za pośrednictwem ministerjum Komunikacyj obejmie dookończenie wymienionej linii. W każdym razie ta droga żelazna będzie pod kontrolą Rządu Stanowego. Jeszcze w nadchodzącym roku ma się otworzyć kredyty w wysokości 600 kontów, by wykończyć linę do 41 kilometru Droga kołowa do S. Paulo znajduje się znów w konstrukcji, gdzie pracuje gorliwie 5 batalion inżynierji, mający instrukcję, by skończyć roboty jak najprędzej.

Nowy profesor filozofji w gimnazjum Regente Feiód w Ponta Grossie.

Obecny dyrektor Nauczania Publicznego w Paranie Dr. Octavio de Silveira zamianował naszego kolegę, byłego redaktora «Diario da Tarde» dra J. de Souza Ferreira profesorem filozofji w gimnazjum Regente Feiód. Znając wysokie zalety charakteru i umysłu naszego drogiego kolegi, jego tyloletnią pracę na polu pismienictwa w Paranie, szlachetność jego charakteru, możemy tylko przyklasnąć temu mianowaniu, a kochanemu bratu popiórze złożyć najserdeczniejsze życzenia. (Ciąg dalszy na stronie 7-ej)

DEZEMBRO
a Grande Venda Annual
Clark

Os 31 dias de DEZEMBRO marcarão o maior acontecimento.

Grandes lotes de sapatos para serem liquidados com vantajosa bonificação.

Sapatos para homens: 30+

PARA SNRAS., CRIANÇAS, MENINAS E MENINOS, TEMOS LOTES INDISCRITIVOS POR PREÇOS REDUZIDOS A METADE DO SEU VALOR PRIMITIVO.

Grandes exposições, de calçados que satisfazem, com preços marcados e ao alcance de todos

são a OFERTA EXCEPCIONAL que mantemos SO DURANTE DEZEMBRO

NINGUEM FAÇA AS SUAS COMPRAS DE CALÇADO SEM PRIMEIRO HONRAR COM A SUA VISITA AS NOSSAS LOJAS.

CASAS Clark

111 RUA 15 DE NOVOEMBRO 111

372

NOWOCZEŚNI TEMPLARJUSZE

— Mój przyjaciel, stary Kaniecki był bardzo uradowany, kochał was, jakobyście byli jego rodzonym synem, a miłość ta nie wystygła, gdy w pięć lat później urodził się Marja. Nieprawdaz, żaden ojciec nie mógł kochać własnego syna bardziej, jak Kaniecki was kochał?

Jan kiwnął głową potakująco.

— Teraz nastąpiła katastrofa — mówił sędzia.

Jan wzdygnął się.

— Słuchajcie — szeptał starzec straszonym głosem — słuchajcie.

Jan chwycił się za gorące swe czoło. — Tak, on nie śnił to była rzeczywistość.

— Stary Kaniecki znów był w podróży — mówił dalej Horyński, aż nagle doni siono mu, że jego żona umiera. Tak, było to czego byłbym nie przypuszczał. Krwiotok powalił ją na łóżko śmierci — już były rozesłane depesze za mężem.

Tu zamilkł starzec.

— Dalej dalej — nalegał Jan.

— Umierająca skinęła mi bym się do niej przybliżył — rzekł głucho starzec — uczyniłem to. Już nie mogła mówić prawie. Usłyszałem jednak te słowa:

— Kochany przyjacielu — tajemnica — Jan — to dziecko jest moje —

Jan wydał przeraźliwy okrzyk. Przecież nie mógł ani on ani radca przypuszczać, że to straszliwe nieporozumienie zrujnowało dwa kochające serca. Umierająca zabrała śmierć właśnie, gdy drżące jej usta chciały dać rozwiązanie zagadki.

Gdyby jeszcze chwilę była żyła — nigdyby radca Horyński nie był przypuszczał, że Jan i Marja są rodzeństwem. I tak nie mógł inaczej myśleć, a nieboszczka zabrała tajemnicę do grobu. Los chciał, małe nieporozumienie poczyniło nieokreślone nieszczęście.

— Nie, nie — krzychał Jan — to nie.

— Tak jest, jak powiedziałam — rzekł starzec — to były ostatnie słowa umierającej, oczy jej stanęły słupem — już nie żyła.

Głuche milczenie zapanało. Przerywało je tylko charkanie Jana, który bezsilny leżał w krześle.

— Marjo, moja Marjo — wołał z złością.

— Zastanów się — rzekł łagodnie starzec — gdybym był wiedział o waszej miłości już dawniej, byłbym prędzej wyjawiał tę straszną tajemnicę.

Jan był jak zbity. Ani on ani sędzia nie zauważyli jak kotara za szkieletem znów się poruszyła. Co za strasne odkrycie w tem okropnem otoczeniu! Szkielec zdawał się poruszać, szczęki były jedna o drugą jakoby w diabelskiej radości z powodu odkrytej tajemnicy.

— Śmierć, tak — śmierć.

Wszakże nie już nie pozostawało nieszczęśliwemu, jak przenieść się z tego padła do lepszej przyszłości. Sędzia Horyński uchwycił go za rękę.

— Bracie Janie, jest ście mężczyzna!

Jan patrzył niemo przed siebie.

— Już po wszystkim — rzekł głucho — przecież nazwiska nie mam nawet.

— O tak — odparł radca — czyniłem w tajemnicy liczne poszukiwania i odkryłem, że jesteście ochrzczeni na imię Jada Sennickiego. Matka

NOWOCZEŚNI TEMPLARJUSZE

369

Radca tego dnia nie był w stanie spełniać zwykłych czynności i uczuwał radość na myśl, że nie jest dlań potrzebnym w sądzie. I tak cały dzień przepędził w swej pracowni zajęty sporządzaniem różnych dokumentów z pewnością bardzo ważnych, bo zamknął się aż na dwa spusty. Dopiero wieczorem skończył swoją pracę i znów stierował swe kroki na przedmieście do starego Lankiewicza. Ten zdawał się oczekiwać sędziego — drzwi bowiem były otwarte, Sędzia stanął w laboratorium — starzy spojrzeli na siebie, a wzrok ich mówił wiele.

— Czegośmy się obawiali — rzekł wreszcie radca — stało się — nasz dobry pan umarł — teraz na siebie samych tylko liczyć możemy, straszna walka rozpocznie się teraz.

Lankiewicz kiwnął głową.

— Tak łatwem to nie jest — rzekł ohryplym głosem — ale i my mamy potężne środki aby naszego przemożnego wroga zgnieść.

— Słusznie — rzekł sędzia — ale pomyślcie bracie że nie chcemy użyć żadnych gwałtownych środków, chcemy tylko wystawić ministra w prawdziwym świetle.

Lankiewicz lekko westchnął.

— Nie jest to łatwą rzeczą — odparł — minister jest chytry jak lis, ale mimo to zbierzemy materiały dowodowe, aby obalić niebezpiecznego przeciwnika.

— Na razie będziemy musieli się ograniczyć jedynie do obrony — rzekł Horyński — minister Katzenstein nie będzie zwlekał z krokami zaczepnymi. Przez szpiegów swych dowiedział się, że przechowujemy się w starym zamczysku. Najpierw więc będzie starał się napaść na nas i zaskoczyć na zebraniu.

Czarownik spojrział na starca.

— O, to mu znów tak łatwo nie pójdzie — odparł — jutrzejsze zebranie może być ostatniem w zamczysku, Udamy się do rezydencji, nie będzie przypuszczał, abyśmy tam pod jego okiem mieli odbywać zebrania.

— To już postanowione — odparł Horyński — rozchodzi się tylko o bezpieczne miejsce na zebrania. Ależ mamy w rezydencji wielu braci, a ci już o to się postarają.

— Muszą także pilnować ministra — rzekł Lankiewicz.

— To się już stało — rzekł sędzia tajemniczo — wiele planów ministra, o których przypuszcza, że nikt nie wie, będziemy wiedzieli. Jak się to stanie, jest na razie moja tajemnica.

Naraz Lankiewicz spojrział ku drzwiom.

— Przekupicie kogo? — spytał Horyńskiego.

— Brat Sennicki przyjdzie — mówił dalej Lankiewicz — mam mu powiedzieć wiele tajemnic, które mu się do jego dzieła przydadzą się.

— Kto go tu sprowadzi, wasza córka?

— Tak.

Starzec chwilę patrzył na trupią twarz Lankiewicza, wreszcie spytał: — Bracie Lankiewiczu — rzekł poważnie — wiecie że nie z próżnej ciekawości pytam czasami o niektóre rzeczy. Pragnę wyświetlić pewną tajemnicę. Powiedźcie mi, czy prócz waszej córki jest w tym domu jeszcze jaka inna istota?

— Nie.

— Ale kto była ta cudna dziewczyna, którą raz spotkałem w sieni,

Rio Grande do Sul.

Podwyższenie ceny biletów jazdy

Od dnia 1-go grudnia, weszło w życie postanowienie o podwyższeniu ceny biletów jazdy. Podwyżka wynosi 10% dawnej ceny, a dotyczy się tak biletów pasażerskich, jak i frachtów przewożących. Naturalnie, że to postanowienie wywołało w ostatnich dniach wzmógłony ruch frachtowy. Wszystkie magazyny były wprost zapchane gdyż kupcy chcieli wyzyskać jeszcze ostatnie dni, w których obowiązywała stara, a więc tańsza taryfa. Zaden pasażer nie może według nowych przepisów wziąć ze sobą do wagonu więcej, jak dwa pakiety, które mogą mierzyć najwyżej, 75 cm. na długość, 45 cm. na szerokość, a 30 cm. na wysokość. Wolno mieć ze sobą małą torebkę reczną, wótlę podróżną, aparat fotograficzny, maszynę do pisania w czasie podróży, i t. p. Nowe rozporządzenia wpłynęły, na podniesienie się ruchu autobusowego.

Mianowania

Interwentor federalny mianował prefekta z Palmeiry, pułkownika Valsumira Dutra, zastępcą szefa 9-go okręgu policyjnego z siedzibą w Passo Fundo, a p. Francelina Meirelles również zastępcą szefa policji 12-go okręgu policyjnego, z siedzibą w Encruzilhada.

Przesunięcie terminu ściągania bonów

Termin ściągania bonów państwowych został przesunięty o 60 dni, rachując od dnia 25-go listopada.

Samobójstwo

W municypjum S. Leopoldo, nad brzegiem rzeki, Rio dos Sinos, znaleziono zwłoki niejakiego Iva Stamma. Sekcja lekarska wykazała, że śmierć nastąpiła z powodu otrucia.

Zwierzę w ludzkim ciele

Donoszą z Carasinho, że zamieszkały w miejscowości S. José do Urubú, niemiecki kolonista Alojzy Stein wziął, przed

dwoma miesiącami, na wychowanie, zaledwie dwa miesiące życia liczącą dziewczynkę. Dnia 30-go listopada, dziecko zmarło, a gdy sąsiedzi przyszli nawiedzić ciało, zauważyli że zwłoki niewiniątka mają złamane obie ramionka i jedną nóżkę. Ponieważ już od dawna krążyła pogłoska, że Stein i jego żona, maltretowali przybraną córeczkę, przeto zawiadomiono o fakcie policję. Zbrodnica para została uwięziona, a przy śledztwie, po długich zaprzeczaniach i kłamstwach, Stein zeznał, że rzucił w gniewie dzieckiem o ścianę, powodując jego śmierć.

Ludność tamtego osiedla, w najwyższym stopniu rozgoryczona, chciała wykonać na osobie zbydlęconego człowieka sąd doraźny, który z wielkim trudem, został wyrwany z rąk rozżwieczonej tłuszczy, przez policję celem odania go w ręce sprawiedliwości.

Program Stronnictwa "Partido Republicano Riograndense" a żądania katolików

Fakultatywne nauczanie religii w szkołach publicznych. Stronnictwo uważa, że udzielanie nauki w szkole, jeżeli wykłady tego przedmiotu nie są obowiązkowe, lecz zależą od woli rodziców danych, uczniów a równocześnie jeżeli wszelkie wyznania są traktowane na równej stopie, nie przeszkadza zupełnie zasadzie wolności sumienia i rozdziałowi państwa, od kościoła. W czasie rewizji Konstytucji, w roku 1926-ym, (Wniosek Plinia Marqueza o fakultywnym nauczaniu religii w szkołach publicznych) prezydium uznało tę sprawę, za niepodlegającą podporządkowania się programowi stronnictwa, pozostawiając członkom wolną rękę. Należy również przypomnieć, że Rząd Stanowy, pozwolił przed kilku laty, na próbę, z warunkiem, nadobowiązkowym nauczaniem religii w szkołach, co dowodzi że program nie jest

przeciwny nauczaniu nadobowiązkowemu religii.

2. Fakultatywna pomoc religijna w wojsku i marynarce. Skoro program stronnictwa, nie zawiera żadnego punktu, sprzeciwiającego się nad obowiązkowemu nauczaniu religii w szkołach, żadną miarą nie może sprzeciwiać się opiece duchownej, w łonie państwowej Sile Zbrojnej, i marynarki dla członków tych korporacji obrony narodowej, jeżeli by, żądali usług duchownych dobrowolnie. To samo odnosi się do zakładów karnych i więzień, w których, jak naprzykład w domu poprawy w Porto Alegre, opieka duchowna, była przez Rząd zawsze dozwolona.

3. Nierozwiązalność Związków Mażeńskich. Ten postulat jest również uważany przez Riograndeńskie Stronnictwo Republikańskie, jako jeden z punktów fundamentalnych, jego politycznego programu i zawsze był przez Stronnictwo broniący. Pod wpływem nauki Comte'a Julio de Castilhos, był odnośnie do tego postulat zawsze nęgięty i nieustąpił. Germano Hasslocher w Izbie Posłów, a dziennik "Fideracia", w długim szeregu artykułów wstępnych, bronił zawsze zasady nierozdzielności wiewów mażeńskich, jako niezbędnego warunku dobrej organizacji rodziny.

4. Ważność kościelnych służb mażeńskich. Odnośnie do tego żądania katolickiego świata, nie można powiedzieć tego samego. Przeciwnie: przeniesienie prawomocności na kościelne służby mażeńskie, jakiego bądź wyznania, Stronnictwo Republikańskie Riograndeńskie uważało zawsze jako naruszenie zasady kardynalnej, rozdziału państwa od kościoła. Ta zasada figuruje, począwszy od 1884-go roku między zasadniczymi żądaniami stronnictwa.

Falszywe znaczki ślepowe

W Porto Alegre uwięziono pewne indywiduum, które usiłowało "sprzedawać" podrobione znaczki ślepowe, federalne i stanowe, różnym domom handlowym.

Regulamin dla lekarzy

Dyrekcja Hyg'eny ma ogłosić dnia 31 grudnia listę, wszystkich zarejestrowanych lekarzy. Wszystkim nieregistrowanym lekarzom, zostanie zabronionem, wykonywanie zawodu lekarskiego.

Zakaz odbywania politycznych manifestacji

Polityczne manifestacje na ulicach i placach publicznych zostały surowo zabronione, z powodu ostatnich zająć w Porto Alegre. Obecnie podobne manifestacje będą się mogły odbywać tylko w domach prywatnych i gmachach towarzystw.

Przychód i wydatki municypjum S. Leopoldo

Według rocznego sprawozdania, prefekta municypjum S. Leopoldo, ogłoszonego w pierwszych dniach grudnia, przychód z podatków i innych dochodów tegoż municypjum, w roku 1932-ym, wyniósł... 1 393 685\$885, a rozchód na pokrycie wydatków, osiągnął wysokość 1 397 673\$028.

Komunikat

Centralnego Zw. Pol. w Brazylii
SEKCJA ROLNA.

Dnia 1 stycznia 1933 r. z inicjatywy Prezesa Kółka Rolniczego w Thomas Coelho odbędzie się tradycyjne "Dożynki" na kolonii p. Józefa Gembarcowskiego w Thomas Coelho, na które zaprasza się Szanownych Rodaków i towarzysztwa okoliczne.

Początek dożynek o godzinie 3 po południu. Na miejscu bufet, tańce, muzyka, śpiewy i zabawa taneczna. Dojazd samochodami.

Fabrica de Massas Alimenticias PARANAENSE

(PARAŃSKA FABRYKA MAS SPOŻYWCZYCH)

KURYTYBA --- PARANA UL. Candido Lopes 46

Naprzeciw Koszar Straży Ogniowej.

Wytwórnia mas pierwszego gatunku i wszelkich typów. Zwraca się uwagę panów kolonistów, że zawsze mamy na składzie makaron w odmianach, za najprzystępniejsze ceny.

Nasze sprzedaże uskuteczniają w naszym magazynie przy ul.

Candido Lopes, naprzeciw Koszar Straży Ogniowej.

40-51-2

370

NOWOCZEŚNI TEMLARJUSZE

Lankiewicz spojrział na sędziego znacząco.
— Moja córka — odparł.
— Tak sobie myślałem — rzekł Horyński — a więc zeszpeca się Anna — no, toć musi być do tego powody. Ale powiedzcie mi, czy Sennicki widział ją już kiedy bez tej ohydnej maski?
— O ile mi wiadomo nigdy!
— To dobrze — rzekł sędzia. — Jan Sennicki musi myśleć teraz o poważnych rzeczach, a kto wie czyby sobie nie zawrócił głowy gdyby ujrzał raz prawdziwą twarz Anny.
Czarownik nie odpowiadał, patrzył uważnie na drzwi.
— Idźcie — rzekł wreszcie do starca.
— Szkoda — odparł Horyński — chciałem z wami jeszcze wiele rzeczy obgadać. No, ale jeszcze będziemy na to mieli czas jutro.
Zdawało się, że starzec chce odejść, alście otworzyły się drzwi i weszła zamaskowana postać — był to Jan Sennicki. Szybko zrzucił kaptur i przywitał się serdecznie ze starcami.
— Ojciec — doleciał re sieni dźwięczny głos Anny.
Stary Lankiewicz szybko wyszedł za drzwi, pozostawiając w pokoju Horyńskiego z Janem.
— Słyszeliście już o śmierci księcia? — spytał radca.
— Tak.
— Dlatego niezadługo będziecie musieli opuścić waszą kryjówkę — mówił dalej starzec — tu nie możecie już pozostać, ale posiadamy wiele filij w obcych krajach, tam będziecie mogli żyć spokojnie.
Jan umiał panować nad sobą, mimoto nie uszło bacznej uwadze sędziego, że Sennicki pobladał.
— Nie potrzebuje się obawiać niczego — dodał sędzia.
Jan wyprostował się.
— Obawiać? — wykrzyknął — nie mam trwogi, a jeżeli pobladałem to tylko na myśl, że będę musiał rozdzielać się z istotą która mnie kocha i którą ja kocham nad życie, dla której wszystko gotów jestem poświęcić.
Radca zerwał się zaskoczony tą mową.
— Jak — myślał — czyżby Anna miała zdradzić swoją tajemnicę, czy w starem zamczysku miały się być poćnate dwie dusze?
Jan zauważył to zdziwienie na twarzy Horyńskiego.
— Już jej dawno nie widziałem — rzekł — bardzo dawno — jest daleko odemnie i ma mnie za umarłego.
Sędzia dziwił się coraz więcej.
— Kogo kochacie, bracie? — zapytał zdziwiony — chyba nie Ludwikę Lorencównę?
— Nie — odparł Jan — prawda, zatrzymaliśmy naszą miłość jako tajemnicę dla siebie mistrzu, i tylko przebrany mój ojciec o tem wiedział i jeszcze przed śmiercią nas pobłogosławił.
Starzec cofnął się przestraszony.
— Bracie Janie — zawołał — kochacie — swoją przybraną siostrę?
— Tak — odparł głucho — a ona mi jest wzajemną.
Z niepokojem zauważył że starzec zasępił oblicze.
— Nie, to nie powinno być — mruczał starzec.
Naraz zwrócił się z zwykłą żelazną energią wolnomularza.

NOWOCZEŚNI TEMLARJUSZE

371

— Janie Sennicki — rzekł do młodzieńca — jesteście mi drodzy jak rodzony syn — mimoto nie pojmiecie nigdy pannę Marię Kaniecką za żonę. Młody mechanik poruszył się.
— Nie — ale jeżeli moja niewinność..
— Stój ani słowa więcej — że jesteś niewinny o tem wiemy wszyscy my, wolnomularze. Młecz, ja wiem co mówię. Marja kocha cię tak, że z największą przyjemnością pójdzie za tobą nawet w świat. A jednak to małżeństwo nie może przyjść do skutku, słyszysz, nawet wtedy gdy zupełnie się twoja niewinność przed światem ukaże.
— Czemu — wyjąknął Jan, a zimny pot wystąpił mu na czoło.
Radca przeszedł się kilka razy niecierpliwie po laboratorium. Nagle zatrzymał się przed drzwiami i zasunął zatrzaskę.
— Pójdźcie tu, bracie Kaniecki.
Młody wolnomularz usłuchał.
— Nie znaliście nigdy swego ojca — szeptał starzec zupełnie zmienionym głosem.
— Nie mistrzu, nie mogę go sobie przypomnieć, a obraz matki czasami tylko staje mi przed oczyma i to też tylko jak we mgłę.
Sędzia Horyński zdawał się być w straszliwym rozdrażnieniu.
Co chwilę spoglądał ku zaryglowanym drzwiom, nie zauważył jednak jak kotara za kościotrupem lekko się poruszyła.
Schylił się ku Janowi.
— Gdy stary Kaniecki się ożenił — rzekł prawie niedosłyszalnym głosem — był już w podeszłym wieku. Jego żona, matka Marii, była przecudną niewiastą, kochała ją nad wszystko, ubóstwiała, ale nie mógł przenieść na siebie tego, że zawsze stroniła od ludzi.
Jan słuchał tamując oddech w sobie.
— Od czasu do czasu podejmowała podróże — mówił dalej — ale zawsze wtedy, gdy mąż jej nie było w domu i nikt nie wiedział dokąd się udawała, ani ja, najlepszy przyjaciel domu, nie mogłem tego odgadnąć.
Starzec zatrzymał się chwilę, podczas gdy Janowi serce porzęło bić głośniejsze.
— Pewnego dnia — opowiadał starzec dalej — wraca ona z takiej wycieczki w szalonym rozdrażnieniu. Byłem wtedy u Kanieckich i świadkiem rozmowy, która się zawiązała między małżonkami. Mój przyjaciel zawsze życzył sobie syna i nieraz życzeniu swemu dawał wyraz i miał nadzieję, że mu żona powije męskiego potomka. Omylił się jednak — urodziła się Marja i od tego czasu piękna dama zawsze była chora. Ale by wrócić do tego od czego zacząłem, ponieważ właśnie stary Kaniecki wyjawiał swoje marzenie proponowała mu żona, aby adeptować jakiego chłopca. Wtedy jeszcze nie była się urodziła Maria.
Jan nie śmiał prawie oddychać. Czuli, że dowiódł się teraz o straszną tajemnicę.
— Stary Kaniecki z radością zgodził się na tę propozycję — mówił dalej starzec — i w kilka dni potem zawitał chłopczyk do domu Kanieckich. Mówiono na ogół, że chłopiec był sierotą, synem bliskich krewnych, mnie to nigdy nie interesowało. Koniec końcem, Jan Sennicki zawitał w dom Kanieckich, tym chłopcem byliście wy!
— Tak, tak — szeptał Jan sam nie zdając sobie sprawy z tego co mówił.

Zbliża
nia fizyc
Junacki
Mam
ty „Junak
niejszych
cy i rozu
ki, żeby
gły wyró
Dążeń
były dobi
gorszych
spotecz
ta powin
braterstw
Osiągn
wszelkie
łeczne
nad przy
stkowe sp
naszych
karności i
wości.

Junacy
NAC
ORGAN
z Was i

Junacy
Kolonjal
terenie
dłoi. —
mo Zarz
i Kolonja
waszym
braci w
rali raz
tracić —
znaczenie
dzkiego.
Nasz
łączności
Ligi — S

LIGA

Nr. 66

W u
komun
Ligi M
„Junak
wincjo
sprawy
z kraj
podają
ką ich

1) C
(adres:
wice.)
2)
p. Inż.
3) C
ul. No
4) C
Państw
5) C
Jarosław
6) C
Radom
7) C
p. Na

Będ
pach 2
prowa
współ
dalsze

Prezes

G

Nam
będz
i we

Wyżej !

Silniej !

Szybciej !

GAZETA SEJMIKOWA „JUNAKA“

Naczelna Rada Junacka

Kurytyba, 1-go Stycznia 1933 Roku

3-ci Sejmik Junacki

JUNACY i JUNACZKI

Zbliża się termin kursów wychowania fizycznego, a następnie i Sejmik Junacki w Marechal Mallet.

Mam nadzieję, że wszystkie oddziały „Junaka“ wysłały na Kurs „najdzielniejszych, najbardziej chętnych do pracy i rozumnych Kolegów lub Koleżanek“, żeby w następnym 1933 roku mogły wyrównać swą sprawność sportową.

Dążeniem naszym jest, żeby oddziały były dobrze wyćwiczone, żeby nie było gorszych lub lepszych, a co do pracy społeczno-oświatowej w oddziałach to ta powinna być prowadzona w duchu braterstwa, zgody i miłości.

Osiągniemy wiele, przezwyciężymy wszelkie trudności, gdy sprawę społecznego dobra będziemy wysuwać ponad prywatę, własną ambicję i drobnotkwestywną sprawę, osiągniemy wiele i dojdziemy, do zamierzonego celu, gdy w naszych szeregach będzie panowała karność i wysokie poczucie obowiązku.

Junacy i Junaczki!

NACZELNE WŁADZE NASZEJ ORGANIZACJI są dumną z Was i z waszych wysiłków w do-

tychczasowej pracy, już dzisiaj zwracają się ku Wam nadzieje starszego społeczeństwa. Wy bronicie naszych barw, zmuszacie i innych myśleć o naszej przyszłości i o naszych walorach, w Was przyszłość i nadzieja nasza, że ukończone piękny język ojców waszych, że moralność i etyka będą miały w Was gorących zwolenników i obrońców.

Junacy i Junaczki! trzeci nasz Sejmik powinien być obelany godnie i dać dowód naszej tężyzny.

Już dzisiaj szykują się konne drużyny z dalszych okolic Parany, wybierają się koledzy i koleżanki ze stanu Świętej Katarzyny, napewno będzie delegacja z dalekiego Rio Grande do Sul. Siła jedzie na Sejmik, wszyscy wiedzą lub odczuwają, że tam będziemy kładli podwaliny pod dalszy wzrost organizacji na wzór młodych orłów na zlot, na zlot Junacy i Junaczki!

M. Sekula
Prezes N. R. J.

P. S. Sejmik Junacki odbędzie się w Marechal Mallet w dniach 21, 22, 23-go Stycznia 1933 roku.

M. S.

Braterski kontakt „JUNAKA“ z Ligą Morską i Kolonjalną w Polsce.

Junacy na nasz zew, Liga Morska i Kolonjalna największa organizacja na terenie Polski, podała nam bratnią dłoń. — Podając do wiadomości pismo Zarządu Głównego Ligi Morskiej i Kolonjalnej — możemy jedynie w naszym imieniu zapewnić naszych braci w Polsce, że będziemy się starali raz nawiązanego kontaktu nie zatracić — doceniając olbrzymie jego znaczenie dla naszego życia gromadzkiego.

Nasz Sejmik ustali dalszą formę łączności z Okręgami i Oddziałami Ligi — Sejmik też powinien stać się

zaczątkiem naszej pracy dla przewodniej idei Ligi Morskiej i Kolonjalnej ażeby i tam przy budowie mocarstwa Polakom nas nie zabrakło. Liga Morska i Kolonjalna która zwalcza wroga zakusy Niemiec, usiłujących zakwestjonować odwieczną polskość ziemi pomorskiej, która walczy o utrwalenie panowania Polski nad Bałtykiem która głosi hasła wzmoczenia polskiej ekspansji gospodarczej i kulturalnej poza granicami kraju dla której całym hasłem jest „Dla Ciebie Polsko i dla Twojej Chwały“ Niech Żyje!

Naczelna Rada Junacka.

LIGA MORSKA I KOLONJALNA
Zarząd Główny

Nr. 6668/32

Warszawa, dnia 21 Listopada 1932 r.

DO NACZELNEJ RADY JUNACKIEJ

487, Rua Carlos de Carvalho
CURITIBA — PARANA
Brasília.

W uprzejmej odpowiedzi na pismo W. Panów z dn. 20. IX. br. Nr. 205/32 komunikujemy, że zgodnie z ich prośbą poleciliśmy odpowiednim Okręgom Ligi Morskiej i Kolonjalnej nawiązanie kontaktu z odpowiednimi Okręgami „Junaka“ oraz rozdzielenia placówek W. Panów między nasze Oddziały prowincjonalne. W związku z powyższym prosimy, aby celem przyspieszenia sprawy, poszczególne Okręgi Organizacji W. Panów, nie czekając na pisma z kraju, zwróciły się od razu do właściwych Zarządów Okręgowych Ligi, podając im dokładny wykaz swoich placówek wraz z adresami, oraz krótką ich charakterystyką, w/g następującego rozdzielnika:

- 1) **Okręg Kurytyba** — Okręg Zagłębia Węglowego Ligi M. i K. (adres: Gmach Województwa, II. p., pokój Nr. 874, ul. Jagiellońska, Katowice.)
- 2) **Okręg Mathews** — Okręg Krakowski Ligi M. i K. (adres: Kraków, p. Inż. Czaplicka Gazownia Miejska, ul. Gazowa 16.)
- 3) **Okręg Mallet** — Okręg Warszawski Ligi M. i K. (adres: Warszawa ul. Nowy Świat Nr. 35, III p.)
- 4) **Okręg P. União** — Okręg Wołyński Ligi M. i K. (adres: Łuck, Państwowy Bank Rolny.)
- 5) **Okręg Iraty** — Delegatura Okręgu Lwowskiego Ligi M. i K. (adres: Jarosław 24 Dywizja Piechoty.)
- 6) **Okręg Iwawy** — Okręg Radomsko-Kielecki Ligi M. i K. (adres: Radom. p. Starosta Zdzisław Maćkowski. Gmach Sejmiku.)
- 7) **Okręg Itayopolis** — Okręg Poznański Ligi M. i K. (adres: Poznań, p. Nacz. Szczepanowski, Urząd Wojewódzki.)

Będziemy niezmiennie wdzięczni W. Panom za przysyłanie nam w odstępie 2 — 3 miesięcznych sprawozdań z przebiegu akcji, co nam ułatwi przeprowadzenie odpowiedniej kontroli w kraju. Wyrażamy nadzieję, że wzajemna współpraca przyniesie rzeczywiste pozytywne wyniki, przyczyniając się do dalszego rozwoju „JUNAKA“.

Z Poważaniem

Prezes Zarządu Głównego L. M. i K.
Gustaw Orlicz-Dreszer
Gen. Dyw.

Sekretarz Generalny L. M. i K.
Wiesław Czerwiński

Sekretarz Zarządu Głównego L. M. i K.
Dr. W. Rosiński

Nam we własnych ufać siłach
będziemy żyć we własnej ziemi
i we własnych spać mogiłach.

(J. Słowacki.)

Przed Złotem Junaków w Malecie.

Jak rozległe parańskie bory, poszły wici zwołujące Junacką Brań na zlot w M. Mallet. Przeniknęły do najdalej zakątków Parany, aż pod granicę gdzieś jezuicko-indyjskiego imperium, aż poza Iway. Rozbłyśły na wszystkich krańcach polskiego osadnictwa i płoną, jak zapal w sercach junackiej młodzieży.

Kolejami, wozami, konno i motorowo napływać będą rzesze, tryskające zdrowiem i siłą, przyszłości polskiej w Brazylii. Nie powstydzą się ojcowie synów swoich — nie powstydzi się daleka ojczyzna!

Tak przed dziesiątkami wieków, wśród borów nad Wisłą i Wartą zbiegali się na zew ojczyzny pradziadowie nasi, młodzież polska. Grzmiały burmy i rogi, szumiały sędziwe dęby, roły się polany od dziarskich Junaków, radość się ziemia dziećmi swymi. Ów mistrzem nieustraszanym był w oszczepie, ten konia w galopie dośiadał, tamten jelenia chyżością przewyższał, jeszcze inny w strzelaniu z łuku lub kuszy nie spotkał rywala. A śpiewem i płasem kończyli każdą pracę, każdy trud. Polska, junacka młodzież! Nie było nad nimi pana, był tylko wódz przez gromadę obrany, — ten najdzielniejszy i najświatlejszy umysłem. Jego to, wolni sami, z dobrej woli słuchali, bo tak trzeba.

Wielki przeszły nad ludem polskim, naksztalił chmur, które się nad lasem przewalają, — wielki pańszczyzny obcej niewoli. Byli wolni, byli niewolnikami, i znów są wolni! Zaś, co najważniejsze iż pozostaną już na zawsze wolni.

Spełniony został kielich narodowych ofiar i spełniony został wielki Czyn; — teraz kolej na pracę, na spełnienie obowiązków względem narodowej teraźniejszości i przyszłości „Idą czasy, których znamię będzie wysiłek pracy, jak przedtem był wysiłek żelaza, wysiłek krwi“ — zapowiedział tuż po wojnie wielki wychowawca narodu polskiego, Józef Piłsudski. Zapowiedź ta była jasnowidzeniem.

Młodzież nasza, dzierzgać w swej krępkiej dłoni losy wychodźstwa polskiego w Brazylii — młodzież ludowa, jako masa, jako żywioł weszła już na tory realnego życia społeczno narodowego. Stanęliśmy wielką gromadą u startu tego potężnego wysiłku. Zbrojni jesteśmy w doświadczenie naszych ojców, pierwszy pionierów osadniczych w Brazylii, którzy pobudowali szkoły, świątynie narodowego ducha. Zbrojni jesteśmy w doświadczenie kilkuletniej pracy organizacyjnej wśród młodzieży wychodźczej; — mieliśmy już związki i koła od pięciu lat. Suma tych doświadczeń bije dziś w oczy faktem, że nie stronnictwami, nie koteryjkami, ale zwartą jednolitą gromadą dokonać trzeba wielkich dzieł. Zbrojni jesteśmy w broń najcięższą: — młodość i zapał. Jeszcze tylko brak nam wiary we własne siły, a tę wiarę wszczepi w nas wielka rewja junacka, 3 Sejmik w Marechal Mallet.

Nietylko nam, ale całemu społeczeństwu wychodźczemu, potrzebna jest ta właśnie wiara. Siebie samych i całe wychodźstwo polskie w Brazylii przekonać mamy o tem, że junacka młodzież w Brazylii wie dzieć polskość do zwycięstwa. W tem tkwi nasz honor junacki, nasza szlachetna ambicja. Gromadne wycieczki delegatów oddziałów z najdalejzych krańców osadnictwa wykażą społeczeństwu, że odąd przestrzeń już nas nie dzieli, — że niema takiej odległości, ani takich trudów, które nie pokonała by młodość ożywiona duchem. Dojdziemy jeszcze do tego, że oceany i tysiące mil, ani granice państw i kontynentów, nie będą w stanie oddzielić nas od dalekiej Ojczyzny. Zwycięstwo takie czeka nas w r. 1935, — masowa wycieczka junacka z Brazylii do Polski.

Doczekaliśmy się tej serdecznej chwili, kiedy przedstawiciele Rzeczypospolitej na terenie Parany wykazują troskę o młodzież wychodźczą. Wymarzona to przez nas chwila w życiu społeczeństwa Brazylii; — oparcie o Placówki i zrozumienie z ich strony naszych najżywniejszych potrzeb. Za ich pośrednictwem wykażemy w obec Polski, że wari jesteśmy poparci, że nie pójdzie na marne pomoc dalekiej Macierzy.

A więc na Złot Junacki w Malecie, na rewję sił, na wielką manifestację, na Junacki Sejmik — hej!

Naprzód Drużyna Junacka, — sztandar do góry swój wznies!

Iwai — grudzień 1932.

Władysław Wójcik.

PRZEGLĄD NASZYCH SIŁ.

Termin naszego 3-go SEJMIKU zbliża się — ze wszystkich krańców Parany, Świętej Katarzyny z dalekiego São Paulo i Rio Grande zjadą się nasi koledzy w dniu 21 stycznia 1933 roku do Marechal Mallet — ażeby podłożyć podwaliny dalszego naszego istnienia — ażeby wspólnie kończyć rozpoczętą budowę naszego życia gromadnego.

Sądymy że koniecznością chwili jest zapoznanie szerszych mas społeczeństwa ze stanem naszych sił, a dorobkiem jaki udało się nam osiągnąć w ciągu niespełna 8 miesięcy naszej pracy — z naszym dorobkiem, bodaj w jednej dziedzinie naszego życia — w dziedzinie Wychowania Fizycznego.

Sport — przez swoją potężną, zniewalającą moc czynu, najbardziej potrafił przemówić do duszy młodzieży — najlepiej pozwolił wykazać wartość i zwartość naszej organizacji — najlepiej uderzył w poczucie uświadomienia narodowego stwarzając przed nami nowe horyzonty pracy do której potęgą młodości naszej dążyć będziemy.

My JUNACY dzisiaj — nietylko wysunęliśmy się na czoło wszystkich klubów sportowych — nie tylko że dzierzmy w młodych swych rękach palmę pierwszeństwa — ale organizacyjnie jesteśmy potęgą, której tylko nieprzychylni nam widzieć nie chcą — choć czuć muszą.

Dorobek nasz jest dorobkiem pięknym — przedstawia się cyfrowo następująco:

A. Stan w dniu 1 maja 1932 r. Stan w dniu 15 grudnia 1932 r.

	było 4	— obecnie —	7
1. Okręgów Junackich	— 25	—	— 47
2. Oddziałów Junackich	— 913	—	— 1737
3. Członków czynnych i wspier.	— 36	—	— 53
4. Boisk piłki siatkowej	— 8	—	— 17
5. Boisk piłki koszykowej	— 7	—	— 21
6. Placów sportowych	— 0	—	— 2
7. Domów Junaka	— 11	—	— 13
8. Scen Teatralnych			

B. Uprawiają sporty:

1. Piłki siatkowej	— 47 oddziałów	od 1000 do 1400 członków
2. Piłki koszykowej	— 17	— 200 — 400 —
3. Lekką atletykę	— 23	— 300 — 500 —

C. Zawody pod protektorem F. D. P. i L. A. P.

1. Siatkowych	— 1
2. Koszykowych	— 11
3. Lekko atletycznych	— 3

D. Zwycięstwa:

1. 21 sierpnia w dniu Święta Junaka w biegu ulicznym 1-sze miejsce drużynowe zdobywając od Klubu Coritiba Puchar ministra Dr. Tadeusza Grabowskiego — Pošta Pełnomocnego RP. w Brazylii.

2. 21 sierpnia drużyna Junaka bije w pięć siatkowej Klub Teuto Brasileiro.

3. W mistrzostwach lekko atletycznych Parany urządzanych przez Liga Athletica Paranaense JUNAK zostaje Mistrzem Parany zdobywając na 11 możliwych 7 pierwszych miejsc.

4. W mistrzostwach południowo-brazylijskich JUNAK w szeregu klubu Parany zdobywa 1-sze miejsce.

5. Poza tem JUNAK zdobywa wielokrotnie w turniejach 1-sze miejsca bijąc Kluby obce.

W szeregu klubów sportowych innych narodowości nasze T-wo jest tak pod względem organizacyjnym jak i fachowym na 1-szym miejscu co stwierdza prasa brazylijska — nie szczędząc nam pochwał i nazywając nas pionierem nowego życia.

Inne prace nasze

SIEDZIBA NASZA: W pierwszorzędnym punkcie rya Saldanha Marinho 964 Naczelna Rada wynajęła dom, w którym znajdują się obecnie kancelarie junackie jak: Naczelnej Rady, Okręgu Junaka Kurytyba i 1-go oddziału Junaka, poza tem w domu naszym jest zorganizowana Świątelnia, jest dom noclegowy, Kasy, oraz BURSA DLA MŁODZIEŻY SZKOLNEJ przepięknie zorganizowana dla 12 chłopców pragnących się kształcić w Kurytybie — siedziba nasza położona jest w pięknym ogrodzie. W świetlicy odbywają się pogadanki, herbatki tańcujące, zabawy Junackie.

Książka „A Polonia na Literatura Brasileira“

Naczelna Rada Junacka wykupiła cały nakład książki powyższej i rozpoczęła rozprzedaż jej na kolonjach po cenie 3\$000 za sztukę (w Livraria Mundial sprzedawano ją po 8\$000) w ten sposób nie naraziła na straty brazylijan, którzy tą książkę wydali i przyczynia się do rozpowszechnienia prawdziwych wiadomości o Polsce wśród swoich i brazylijan (książka napisana przez brazylijan).

Pomoc szkole

W całym szeregu kolonii JUNAK wybitnie przyczynia się do utrzymania szkół polskich po kolonjach oddając na ten cel swoje dochody z pracy teatralnej i z zabaw — jako przykłady: Kolonia Vera Guarany linia 4. Vera Guarany est. Paciencia, Iguassu pod Matheuszem, Porto União — Terezyna — Hervalzinho — Apucarana i wiele innych. W niektórych wypadkach praca Junaków dla szkoły jest tak daleko posunięta że 80 procent utrzymania szkoły jest na barkach Junaka.

Boisko Centralne w Ponta Grossie.

Suma zebrana na zakup Centralnego Boiska JUNAKA w Ponta Grossie dochodzi w chwili obecnej do 3.000\$000.

Kurs WF w Marechal Mallet i Kurs Gospodarstwa Domowego w Iwawy

W roku 1932-33 Naczelna Rada zorganizowała dwa Kursy. 1-szy w Marechal Mallet od dnia 26 grudnia do dnia 27 stycznia i 2-gi od dnia 4 lutego do dnia 1 marca 1933 r. Da to nam około 100 przeszkolonych pracowników.

SEKCJA DOSTAW: Sekcja dostaw Naczelnej Rady zaopatrzyła Okręgi i oddziały w sprzęt sportowy kancelaryjny i inny na sumę ponad 2.000\$ za sprzęt oddziały w 80 proc. należność uregulowały.

Nawiązanie Kontaktu Braterskiego z Ligą Morską i Kolonjalną.

Kontakt ten został nawiązany z dniem 21 listopada b. r. w ten sposób Okręgi zostały oddane pod opiekę odpowiednim Okręgom Ligi Morskiej i Kolonjalnej a to:

- Okręg Junaka Kurytyba — Okręgowi Zagłębia Węglowego. Katowice Jagiellońska — Gmach Województwa, pokój 847
- Okręg Junaka Mathews — Okręgowi Krakowskiemu Ligi Morskiej i K. Inż. Czaplicka — Gazownia Miejska.
- Okręg Junaka Mallet — Okręgowi Warszawskiemu Ligi M.K. W-wa Nowy Świat 35.
- Okręg Junaka Porto União — Okręgowi Wołyńskiemu Ligi M. i K. Łuck Bank Rolny.

Zjazd Junacki w Malecie w dn. 21, 22 i 23-go stycznia 1933 roku, będzie jednym z największych! Spieszmy więc Junacy, na Sejmik do Maletu!

Okręg Junaka Iraty — Delegaturze Okręgu Lwowskiego Jarosław 24 Dzwizja piech.
Okręg Junaka Iwahy — Okręgowi Radomsko Kieleckiemu Ligi M. K. Radom p. Starosta Zdzisław Maćkowski, Gmach Sejmu.
Okręg Junaka Paraguassu — Okręgowi Poznańskiemu Ligi M. K. Nacz. Szczepanowski Urząd Wojewódzki

To jest mniej więcej nasz dorobek pracy z okresu 8 miesięcy — gdy w ten sposób dalej garnąć się będziemy do roboty w krótkim czasie będzie nas nie 2000 członków a 20.000 tysięcy. Do pracy JUNACY i WSZYSCY NA SEJMIK. Hasłem naszym powinno być: „DLA CIEBIE POLSKO I DLA TWÓJ CHWAŁY”

NACZELNA RADA JUNACKA.

O idee gromadnego życia

Żyjemy w okresie, gdy jedna karta historii, karta dnia wczorajszego, została zamknięta i krwawo przypieczniona, karta zaś druga — dnia jutrzejszego — nie została jeszcze dostatecznie przed nami odsłonięta.

Wszyscy wiemy, że czasy w których żyjemy i które ku nam idą, są i będą zgoła odmienne od tych, któreśmy zostawili za sobą.

Może nie wiemy, lecz czujemy w sobie wszyscy, jak wzmaga się w nas głębokie przeświadczenie, że idea gromadnego życia i pracy, nie starszym, lecz właśnie młodzieży coraz bardziej leży na sercu, coraz więcej nas niepokoi i kładzie na usta pytanie domagające się natychmiastowej odpowiedzi, co z nimi t. j. młodem pokoleniem będzie.

Azali koniecznością bankruta ma się nam wydać nasze położenie, azali mamy rzec, żeśmy słabi i nieprzygotowani do rozpoczęcia orki dusz i zamysłów naszych, — azali tylko starsze pokolenie może szczyścić się przetrzymaniem Sodomy, uścisku zaborców na starym kontynencie, i Gomory, tej tytanicznej pracy i walki polskiego pioniera w Brazylii, z których, w obu wypadkach wyszedł zwycięsko, rozpromieniając w okół polską kulturę, zwyczaj i tradycje narodowe.

Nie! Na drodze gromadnego życia starszych, spotykamy po szeregu latach mordegi nowy, naturalny twór, powstały z krwi i kości starszych, młodzień, której na imię: „Junacy”

„Junacy”, to nie szalone głowy, którym zachciało się bawić piłką, lub biegać jak warjaci z mokrą głową po ulicach czy bieżniach, lecz organizacja — kto wie czy nie więcej przynosząca całej Polonii brazylijskiej chluby i chwały, aniżeli inne towarzystwa również skutecznie i owocnie pracujące.

„Junak” to nie tylko symbol wzoru sportowca, — to nieustraszony zapaleńiec, wykuwający poza radością życia, egzystencję szkół polskich, wykuwający na wzór Spartanów „dobrego obywatela i działacza, dając możliwość w szlachetnej rywalizacji czy to na boisku sportowym, bądź na terenie pokrewnych organizacji, wyładować prastare zdolności — popędy, górne i wzniosłe.

„Junak”, to wzór ze wszech miar pożądanego obywatela, któremu karność, wysokie wyrobienie obywatelsko-społeczne, hart i siła woli, parcie do sławy i zdobycie dobrego imienia, to przewodnie gwiazdy zapalające się na horyzontach naszego życia.

W tem cel; przez karność, hart i siłę woli, zdobywanie dobrego imienia i sławy wśród obcych, — a sobie utrwalanie, że tak powiem, murowanej przyszłości w organizacjach i narodowych stowarzyszeniach.

Dotychczasowe wyczyny Junaków i Junacek, zdobywane puławy i wędrowne nagrody, sprężysta organizacja i jedność wszystkim przyswiecająca, to nie płaćta reklama, lecz radosa rzeczywistość, urabiająca nam i Polsce imię narodu pracowitego, ambitnego i dążącego wytrwale do coraz to większych doskonałości.

Zanim zakończę niniejszy artykuł, pozwolę sobie zacytować głosy wybitnych ludzi o Wychowaniu Fizycznym

i sporcie wogóle. — I tak słynny pisarz francuski Al. Dumas, syn powiada: Odybym był królem Francji nie pozwoliłbym wejść do miasta żadnemu dziecku nie mającemu lat 12-tu. Do tego czasu dzieci powinny być na świeżym powietrzu, słońcu, gimnastyce, która wzmacnia organizm, rozwija zmysł i inteligencję, pracy daje poczucie obywatelskie i budzi w niej zainteresowania większe niż wszystkie gramatyki świata. — Na nieszczęście dla dzieci a szczęście dla Francji nie jestem królem.

Marszałek Foch: Dobry obywatel, to ten fundament, na którym trzeba oprzeć głęboko przemyślany program dalszych poczynąń, mających na celu dobro i pomyślny rozwój ludzkości. Tym obywatelom stać się może wzór sportowca.

Albert, król belgów: Idea braterstwa przysięgająca tym, którzy oddają się fizycznemu i moralnemu doskonaleniu młodzieży, musi wzbudzić zainteresowanie wszystkich. Dlatego też z całego serca śię kierownikom Wych. Fizycznego jak najlepsze życzenia, jakie żywię dla ich owocnych wysiłków.

Ponieważ troską największą każdego szlachetnego człowieka być winno, aby Młodzież, zaiste nadzieja przyszłości, wyrastała na chwałę sprawy narodu i społeczeństwa, przeto najlepsze życzenia prześlijmy tym wszystkim, którzy pracują dla Wych. Fizycznego i moralnego wśród naszej Młodzieży w Brazylii.

J. Czeranowicz

Człowiek kulturalny nawet w zabawie nie przebierze miary, bo wie, że właśnie z jego zachowania w czasie zabawy, każdy pozna słowień jego kultury...

(K. G.)

Iść wyżej i coraz wyżej - to cel pojedynczego człowieka i całej ludzkości.

(Kraszewski).

Praca kulturalno - oświatowa w Junaku.

Ustawa T-wa Wychowania Fizycznego JUNAK tuż obok dziedziny wychowania fizycznego, stawia również wychowanie kulturalno-oświatowe swych członków. Jest to równocześnie dążenie do realizacji hasła, głoszącego, że „w zdrowym ciele zdrowy duch”. Na czym właściwie polega ta praca kulturalno-oświatowa, tworząca „zdrowy duch”?

W pierwszym rzędzie uwzględniamy w pracy kulturalno-oświatowej, ze względu na wielkie znaczenie dydaktyczne, organizowanie w oddziałach JUNACKICH teatrów amatorskich i chórów. Gdy te dwa działy zostaną zorganizowane i praca potoczy się normalnym kierunkiem, wówczas można już przystąpić do organizowania innych gałęzi pracy kulturalno-oświatowej, jako to: odczyty, wieczory dyskusyjne, czytelnie i t.

Postaram się pokrótce wyjaśnić, dlaczego teatry amatorskie i chóry JUNACKIE w zapoczątkowaniu pracy kulturalno-oświatowej stawiam na pierwszym planie. Mówię tu oczywiście o oddziałach JUNACKICH na kolonjach, gdzie poziom kulturalny rodaków naszych jest jeszcze w stanie surowym

i którego kształtować trzeba powoli, i konsekwentnie.

Teatr amatorski i chór ze sceny głoszące piękne formy żywego słowa polskiego mają wielkie znaczenie społeczne jako czynniki wychowawcze. Urabiają duszę słuchaczów do przyjmowania estetycznej kultury, nastrajają do głębszych wzruszeń i sprawdzają słuchaczom wzmoczone napięcie uczuć duchowych, estetycznych i artystycznych. Słowem — przygotowują do przyjmowania wzniosłych ideologii płynących ze sceny i wzbierających się do podanej i wrażliwej duszy słuchacza. Teatr amatorski i chór tworzą więc podatny grunt, który po pewnym czasie ulega przekształceniu się i urabianiu w kierunku kulturalno-oświatowym.

Zaznaczam więc, by zadaniu temu sprostały nasze teatry amatorskie winny posiadać jakieskolwiek walory artystyczne, a nie być wyłącznie miejscem rozrywki i zabawy. Odtwarzając na scenie rozmaite typy i charaktery i ukazując ich cechy ujemne lub dodatnie, musimy dążyć by wzniosłe uczucia i zapaleń szlachetne znalazły zdrowe i dodatnie odbicie w dziesiątkach serc

widzów, natomiast instynkty niskie zostały przyjęte odrazą.

Widzimy więc, że scena jest ważnym składnikiem w ramach kulturalnej pracy oświatowej, ujmująca warstwy społeczeństwa naszego w duchu postępowego i kulturalnego wychowania, przez propagowanie wzniosłych uczuć i hasel narodowych i ludzkich.

Organizujemy zatem we wszystkich oddziałach JUNAKA teatry amatorskie i chóry, które po za wyżej wymienionymi walorami kulturalnymi, wyrabiają jeszcze w swych członkach, karność społeczną, potrzebę podporządkowania się jednostce kierowniczej i urabiają w nas pojęcie potrzeby gromadkiego życia, bo jak w pojedynkę nie możemy uprawiać ćwiczeń lub gier sportowych, tak również w pojedynkę nie stworzymy ani teatru amatorskiego ani też chóru.

Zatem niech od nowego roku w żadnym oddziale JUNAKA nie zabraknie ani chóru ani zespołu amatorów sceny.

J. Issakowicz
nauczyciel.

Szkolnictwo prywatne polskie w Brazylii a organizacja „JUNAK”

Szkolnictwo prywatne polskie w Brazylii przechodzi obecnie kryzys.

Kryzys ten ma dwa podłoża: pierwszym to brak gotówki na utrzymanie szkół — drugim apatia, która wolno lecz systematycznie zaczyna ogarniać nasze społeczeństwo na wychodźstwie.

Pierwsze jest rzeczą przejściową, które w miarę poprawienia się koniunktury handlowych na rynku wewnętrznym, bardzo łatwo zlikwidowanem być może.

Znacznie gorzej sprawa przedstawia się w drugim. Jeżeli pilnie obserwujemy zjawiska, że motywy powyższej apatii są następujące. Szkoły są utrzymywane przez starszą generację naszego społeczeństwa, która sterana wielkimi i trudami, jakie miała do pokonania przy zdobywaniu sobie początków egzystencji na tutejszym gruncie, zaczyna odsuwać się od towarzysztwa oświatowych chęć na stare lata zaznać spokoju i ciszy. Dalszym motywem są ciągle zgrzyty panujące w całym społeczeństwie naszym, czy to w interjorze, czy też w centrali naszego życia narodowego, które zniechęcają najdzielniejsze jednostki do pracy społecznej.

Sprawa jednak nie jest beznadziejna, ponieważ wiele przeszkód można bardzo łatwo usunąć.

W jaki sposób?

Oto na widownię naszego życia narodowego tutaj na obczyźnie wysuwa się nowa organizacja synów wychodźcy polskiego, zrodzonych już tutaj, lecz gorąco miłujących swą nieznana Matkę Ojczyznę, Organizacja która mimo że znajduje się w fazie rozwojowej, już złożyła egzamin dojrzałości i tężyźny wewnętrznej.

Organizacją tą jest T-wo Wychowania Fizycznego JUNAK.

On to jest tym filarem na którym w chwili obecnej musimy oprzeć egzystencję naszych towarzyszt oświatowych i szkół. Jemu powoli należy przekazywać ekspozytury naszego życia narodowego tu na obczyźnie. Członkowie jego to ludzie młodzi żądni

czynu, żądni poświęceń dla sprawy polskiej, którą ukochali głęboko. Społeczeństwo starsze może być spokojne, JUNAK szkołom polskim w Brazylii upaść nie pozwoli, ponieważ w tych szkołach się wychował, w nich przeżywał i czcił się je nauczyciel.

Lecz by JUNAK temu zadaniu mógł sprostać trzeba by cała młodzież nasza stanęła do pracy, by żadnego z synów wychodźcy polskiego nie za-

brakło w szeregach tej organizacji, by każda miejscowość, choć w najgłębszych lasach, miała oddział JUNAKA.

Polacy! w interesie waszym, w interesie utrzymania tego coście krwawą pracą stworzyli, jest zachęcić wasze dzieci do wstępowania w szeregi JUNAKA.

W grudniu 1932 roku.

Wł. Stabrowski.
nauczyciel

Junacka Bursa dla młodzieży szkolnej.

Z dniem 1-go stycznia 33 roku Naczelna Rada Junacka otwiera 1-szą Junacką Bursę dla młodzieży szkolnej w DOMU JUNAKA rua Saldanha Marinho 964.

Bursa nasza jest wzorowo urządzona, — każdy z uczni otrzymuje na czas zamieszkania wyłącznie dla siebie: łóżko z szafką nocną, swoją szafę na ubranie i książki, — swój stół do pracy, oraz swoją umywalkę.

Bursa JUNACKA mieści się w centrum miasta. — Posiada własny duży ogród z boiskiem do gier, — posiada dużą świetlicę w której znajdują się pisma polskie miejscowe i zagraniczne, — zatem w bursie jest przysnć z zimną i gorącą wodą. — Wyżywienie zdrowe — opiekę nad Bursą sprawować będzie wyznaczony przez Wydział Oświatowy opiekun z tego powodu, że Bursa pod każdym względem zobowiązuje się na podporządkowanie Wydziałowi Oświatowemu C. Z. P. — Na mie-

scu kierownikiem Bursy jest prof. Kolegium i Kierownik szkoły Ludowej M. Świdurski.

Z Bursy naszej może młodzież uczęszczać do Kolegium H. Sienkiewicza, gimnazjum rządowego, szkół handlowych i innych.

Koszta utrzymania wynoszą miesięcznie 85\$000.

Zgłoszenie przyjmuje Naczelna Rada Junacka — Curitiba — rua Saldanha Marinho 964.

Naczelna Rada Junacka

„Gdy miłość Ojczyzny gaśnie, tam przychodzą czasy łotrów i szaleństw,”

(H. Sienkiewicz)

„Zapału trzeba by pierwsze złamać lody, Wytrwałości by wszystkie zwyciężyć [przeszkody]”

(Adam Stanisław Krasinski)

Młodości, orla tych lotów potęga i jako piorun twe ramie.

(A. Mickiewicz)

Ukochać — trzeba coś ukochać, Trzeba dać sercu żyć, Lepiej z Kochaniem dzień przeszluchać, Niż z pustką w sercu żyć...

(K. Laskowski)

(A. Mickiewicz)

KOLEGIUM IGUASSU

Kurs Gimnazjalny uprawniający do zapisów na Uniwersytet.

Wszystkie egzaminy są składane w samem Kolegium pod nadzorem inspektora Federalnego Rządu.

Egzaminy wstępne na 1-szy rok kursu gimnazjalnego, zapisy uskutecznią się dla pragnących składać egzaminy w bieżącym miesiącu, grudniu, oraz przyjmuje się kandydatów pragnących przygotowania do tychże samych egzaminów w przyszłym miesiącu, lutym. Nie pobiera się żadnej opłaty miesięcznej do miesiąca lutego, jest tylko wymagana zapłata taksy za wstępny egzamin w wysokości 30-u milreisów.

Uczniowie oprócz godzin porannych nauki, mają prawo być obecnymi na wykładach popołudniowych.

Opłaty miesięczne zredukowane.

Zarząd Kolegium podejmuje się również wyrobienia wszelkich dokumentów urzędowych wymaganych, jak również uskuteczniania transferencji dla uczniów Rządowego Gimnazjum i innych zakładów równorzędnych i uprawnionych.

Informację udziela się w wszystkie dni powszednie w Sekretarjacie Kolegium w gmachu przy placu Rui Barbosa nr. 44.

Echa tragedji 1794 r.

W piwnicach domu Nr. 4 przy ul. Namiestnikowskiej róg Bruckowej na Pradze, podczas robót, związanych z naprawą centralnego ogrzewania, znaleziono w dn. 26 b. m. resztki szkieletu ludzkiego. Przerazani robotnicy myśląc, iż natrafili na ślad jakiegoś zbrodni, zawiadomili władze policyjne pobliskiego komisariatu. Przybyła na miejsce policja zarządziła dalsze poszukiwania, w piwnicach. Wyniki były nieoczekiwane.

Wykopano kilkadziesiąt czaszek i innych części szkieletów, a zbadanie ich przez rzeczoznawcę lekarza, wykazało, iż są to kości ludzi, którzy zginęli bardzo wiele lat temu. Historia wojen Kościuszkowskich mówi nam o okropnej rzezi, jaka miała miejsce na Pradze, kiedy przeszło 20.000 ludzi padło ofiarą krwawych rozkazów Suworowa. Nie szczędzono nikogo, nawet najmniejszych dzieci.

Na Pradze, w miejscu, gdzie przechodzi obecnie ul. Namiestnikowska stał niegdyś młyn drewniany kościółek, przy którym znajdował się cmentarz. Kościółek został zniszczony przez moskali a jako jedyna pamiątka po cmentarzu pozostała mała kapliczka obok domu Nr. 4, ochrana pieczętowała a przez ludność miejscową.

Szkielety, znalezione w piwnicach są resztkami ofiar rzezi Pragi, gdzie często przy robotach ziemnych w tej okolicy można natrafić na kości ludzkie.

Odkopane w piwnicy szkielety mają być przewiezione i pochowane na cmentarzu.

Kucharka potrzebna od zaraz. Zgłoszenia u Państwa Sadowskich, ul. Angelo Sampaio, 1791 (Batel).

Król włamywaczy kolejowych jeżdżący jako przesylka.

Policja berlińska schwyłała jednego z najniebezpieczniejszych włamywaczy i złodziei kolejowych, niejakiego Piotra Arndta, lat 35, który w swoim czasie był akrobatą i fachowe swe umiejętności wyżył do celów zbrodniczych.

Zwyczajnym jego trickim było, iż wchodził do skrzyni, którą jego wspólnik nadawał jako ładunek na kolei.

Podczas jazdy Arndt otwierał skrzynię od wewnątrz i obrabowywał wszystkie przesylki, które znajdowały się w wagonie, zabierając co cenniejsze przedmioty do skrzyni, którą starannie zabijał. Następnie potrafił on zwykle wyskoczyć z pociągu, szybko pędzącego do stacji, dokąd skrzynię wysłano i podejmował w normalny sposób swój łup.

Nie zawsze mu się to jednak udawało. Pewnego razu skrzynia przewróciła się na wieko tak, że nie mógł się wydobyć. Inny raz omal, że się nie udusił.

Za każdym razem jednak został wyratowany z opresji przez swoich współpracowników, którzy nad nim czuwali, a było to już niedaleko stacji odbiorczej.

NOWY WYPAD NIEMIECKIEGO MINISTRA PRZECIW GRANICOM POLSKI.

Berlin. — (PAT) Na zjazd niemieckich związków ojczyznianych w Kolonii minister Gayl wysłał telegram powitalny, w którym m. in. wzywa do solidarnego poparcia walki, jaką

prowadzą «obszary, posiadające krwawiące granice».

«Chcemy okazać, że sprawa tych granic — oświadczył minister — jest sprawą całego narodu niemieckiego. Bez wschodnich Niemiec(?) niema państwa niemieckiego».

Krwawe zajście pomiędzy tłumem włościan a duchownym prawosławnym

Łuck. — Wieś Boruchów w pow. łuckim była widownią niebywałego zajścia, wynikłego na tle zatargów pomiędzy ludnością wsi a miejscowym duchownym prawosławnym, Anatolem Niezwiastyszynem.

W godzinach wieczornych ludność wsi pełniła drzwi cerkiewne na własne klótki, poczem ruszyła pod plebanję, gdzie po wybijaniu szyby.

Kiedy napór tłumy na plebanję był coraz większy, duchowny Niezwiastyszyn strzelił 2-krotnie z rewolweru w tłum, ciężko raniąc jednego z uczestników ekscesów, Semenę Łozika, który został odwieziony do szpitala w Łucku.

Niezwiastyszyn został ranny kamieniem w głowę. Podjudzony przez prowodyrów tłum zamierzał zdemolować plebanję.

W tym momencie duchowny Niezwiastyszyn wyszedł z domu. Tłum ujrzawszy go rzucił się na duchownego, bijąc go dragami po głowie, a jeden z uczestników zajęcia postrzelił go w nogę.

Na miejsce przybyła policja, która zlikwidowała gorszące to zajście, przytrzymując kilku prowodyrów. Wszczęto energiczne śledztwo.

Grozą przejmująca zbrodnią bandytów rumuńskich.

Bukareszt. — W gminie Orhei dokonano bestjałskiej zbrodni. Do domu rolnika Budana wtargnęło trzech bandytów w celach rabunkowych. Żona Budana i służąca poczęły krzyczeć o pomoc, a kiedy nie chciały usłuchać wezwania bandytów do ucieczki, bandyci obcięli im języki.

Następnie zbrodniarze znęcali się nad ofiarami tak długo, aż

Przyjdźcie zwiedzić i widzieć niebywałą Likwidację Casa Abdo

Nie wyzyskujemy nikogo. Nasze towary są wystawione z oznaczonymi cenami. Nie traćcie jednak czasu napróżno żądając zniżki. Są zawieszane na cały przeciąg czasu trwania likwidacji wszelkie sprzedaże terminowe i tranakcje przekazowe.

Przybądźcie wszyscy do magazynu

CASA ABDO

PRACA DR. GENEROSO MARQUES Nr. 26

KURYTYBA.

80-51-5

wyżłonięły ducha. Bandyci zbiegli, jednak w pobliskiej gminie zostali schwytani przez żandarmerję.

Poszukiwał szczęścia w... kostiumie olimpijskim

Mistrzyni olimpijska p. Stanisława Walasiewiczówna miała przykrą przygodę. Około godz. 9 wieczór lekkoatletka zatrzymała swój samochód przez jedną z kawiarni przy ul. Chmielnej

w Warszawie, gdy po kilku minutach wyszła z kawiarni, nie znalazła już w pozostawionym samochodzie walizki, zawierającej wiatrówkę narciarską, sweter, nowy sztafrok treningowy i parę olimpijskich spodenek, które rzekomo przynosiły szczęście naszej rekordziste.

Zachodzi pytanie, czy kradzież popełnił zwykły złodziej, czy też któryś z miłośników sportu pragnących w ten sposób zdobyć «pamiątkę».

Wieści z Parany

Kurytyba.

Żalobne nabożeństwo

Staraniem Stowarzyszenia Prasy Parańskiej A. P. I. odbyło się dn. 18-go grudnia nabożeństwo żalobne, za spókoj duszy, lotnika, porucznika Alvara de Freitas.

Zasilek na budowę drogi Ribeira

Ministerjum Finansów, udzieliło komendantowi 5-go Bataljonu Inżynjerji, 300 kontów zapomogi na budowę gościńca z Kurytyby do Ribeira.

Zwolniony za kaucją

Oskarżony o defraudację, na szkodę fabryki Pinheiro, uwięziony w Matto Grosso, był urzędnik wspomnianej firmy, Martinho Richard Laurieri, przywieziony niedawno do Kurytyby pod strażą, został za złożeniem kaucji, wypuszczony na wolność.

Parana a zakaz zakładania nowych plantacji kawy

W czasie posiedzenia Narodowej Rady Kawowej dn. 15-go grudnia p. dr. João Oliveira Franco przedstawił Parany wystąpił tak energicznie i przekonująco, przeciw zakazowi sadzenia nowych roślin kawy w Paranie, a użył przytem tak przekonujących argumentów, że zgromadzeni przyznali rację jego wywodom, uchwalając przedłożyć tymczasowemu Rządowi memorandum z żądaniem, by Parana, nie była objęta zakazem zakładania plantacji, tej pożytecznej rośliny.

Die Zeit

Po dłuższej przerwie ukazał się znów tygodnik polityczny «Die Zeit». Mamy nadzieję że będziemy mogli utrzymywać z tem pismem, poprawne stosunki. Witamy więc kolegę i życzymy powodzenia.

Odsłonięcie portretu dr. Caia Machado

W dn. 18 ym grudnia, w klubie Dziennikarzy Parańskich, odsłonięto portret Prezesa A. P. I. Dra Caia Machado, w sposób nadzwyczaj uroczysty. Jak wiadomo Dr. Caio Machado jest inicjatorem, święcenia uroczystego «Dnia Parany».

Niebywała Powódź

We wtorek dnia 20-go, po strasliwym upale nastąpiła olbrzymia ulewa, która, z powodu wa-

dliwej kanalizacji i wezbran'a rzeczki Ivo, centrum miasta zostało przymienione coś w rodzaju Wenecji. Spienione fale zalały pryncypalne ulice. Rua 15 de Novembro, Avenida João Pessoa, Marechal Deodoro, zostały zalane na wysokość 1-go metra i więcej, mętną wodą pełną szlamu. Plac Zacharias, był przemieniony w jezioro. Sąsiednie domy zostały zupełnie zalane, tak że n. p. powszechnie znany kupiec p. Józef Sysak poniósł ciężkie straty, gdyż woda zepsuła wiele towarów, rozpuściła worki z solą, i cukrem. Pan Sysak poniósł szkodę wynoszącą około 6 in tysięcy. Wody zatopiły wiele drobiu, kotów, i psów. W ludziach nie było ofiar, lecz prąd porwał chłopaka, jedną panienkę a także o mało jedną z sióstr Zakonnice, nie padła ofiarą wzburzonego żywiołu. Szczęściem strażacy czuwalni niosąc pomoc zagrożonym, a i dobrzy ludzie ratowali ofiary z narażeniem własnego ubrania.

Usiłowanie zabójstwa

Zołnierz 9-go pułku piechoty João Baptista Callado, napadł po balu w «Sociedade 27 de Janeiro» na Albina Roloffa, zadając mu z tyłu dwa pchnięcie sztyletem.

Powodem jak zwykle była kobieta. Albino na balu zbałamucił znajomą i panią sercu, zapalczywego wojaka niejaką uroczą Conceição i namówił ją do romantycznego spaceru, po ul. Westphalen. Koniec tej zdrady był nadzwyczaj dramatyczny: Albino poszedł do szpitalu, żołnierz do kozy, a piękna Conceição, sama do domu.

Chciał zabić chłopaka

Antonio Guimarães lubi bardzo ożywczy płyn z trzcin cukrowej, zwany w mowie śmiertelników «kaszasą», lecz jeszcze więcej lubi awantury. Kilka dni temu, będąc nieco przechłodzony wypicie, kilkunastu szklenie cuchnącego moretańskiego płynu, napadł na bawiącego się na ulicy, niewinnego Oscara de Oliveira, usiłując zamordować go, okropną zardzewiałą brzytwą. Dwóch policjantów, którzy przybiegli na pomoc nieszczęsnej ofierze, człek «zdeenerwowany» pragnął również wyśłać, na tamten świat. Został jednak pokonany, a w «łagodny» sposób powiedziono do ciemnicy, gdzie lamentuje i przeklina swe słabe nerwy.

Jedwabie bezpośrednio z Fabryki do Odbiorcy

Najwięksi i najstarsi fabrykanci J E D W A B I U w Brazylii

„Casa dos Tres Irmãos“

SKŁAD W KURYTYBIE:

PRAÇA TIRADENTES, 463

Otrzymał ostatnie nowości modnych jedwabi po cenach fabrycznych.

Zanim zrobisz swe zakupy, odwiedź nasz skład przy placu Tiradentes Nr. 463

FABRICA

Rua da Mooca, 474

São Paulo

MATRIZ

Rua Direita, 39 C.

São Paulo

SUCCURSAL

Rua do Ouvidor, 160

Rio

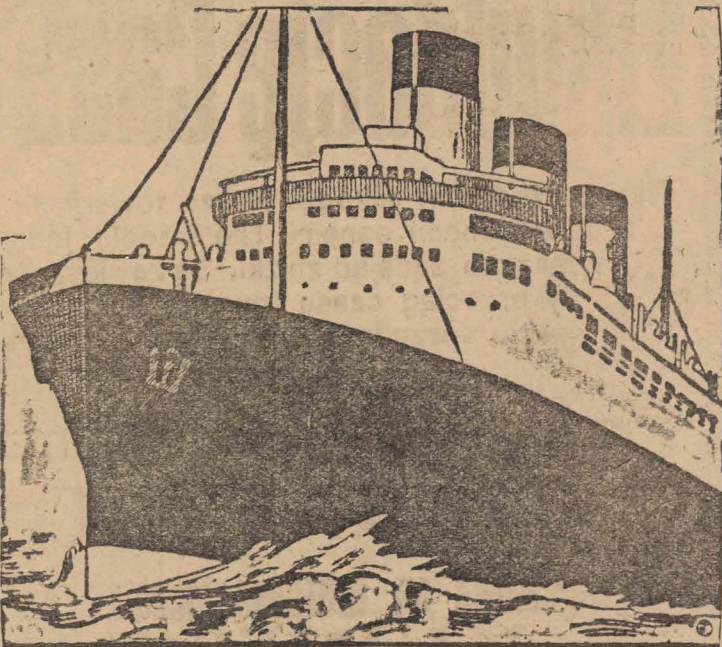
Filje i Składy po wszystkich większych miastach Brazylii.

80-50-53

Polsko-francuskie linie okrętowe

CHARGEURS REUNIS I SUD ATLANTIQUE

Wszyscy Polacy powinni jeździć tylko naszymi okrętami, które są najlepsze pod każdym względem.

Informacji bezpłatnych w języku polskim i portugalskim udziela jedyny przedstawiciel na Paragwaj

THEOPHILO G. VIDAL

Praca Carlos Gomes 315 — 321 — CURITYBA —

FABRYKA CUKIERKÓW

Aurora

JÓZEFA KULI

Wyrabia cukierki w najlepszych gatunkach i karmelki owijane w papier «balas» we wszystkich odmianach. Ul. Martim Affonso, N° 555. Kurytyba-Paraná-Brasil. Telefon Nr. 12 — 70.

Kto sobie życzy nabyć artykuł dobry, pierwszego gatunku i tani, niechaj się uda do

CASA UNIVERSAL

POGORZELSKI & SKOWRON
THEREZINA

Agenci „Gazety Polskiej“.

WIELKI SKLEP POLSKI

MARCINA SZYNDY I SKI.

PLAC TIRADENTES, Nr. 19.

Ma zawsze na składzie mąkę pszenną, żytnią i kukurydzianą; cukier, ryż, sól śnieżną, sliwki suszone, rodzynki i konserwy owocowe wszelkiego rodzaju.

Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki.

Posiada trunki krajowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach. Kupuje produkty rolne jako to: kukurydzę, fasolę, ziemniaki, masło, jaja, drzewo i t. p.

SPRZEDAŻ NA KOLONJE HURTOWA I DETALICZNA.

CENY PRZYSTĘPNE. Posiada filie w Thomas Coelho i Araukarij.

Bank

Francusko - Włoski

DLA AMERYKI POŁUDNIOWEJ

KAPITAŁ ZREALIZOWANY Frs. 100.000.000.00

KAPITAŁ REZERWOWY Frs. 137.000.000.00

Centrala: PARYŻ

Oddziały w Ameryce Południowej: Buenos Ayres, Rosario de Santa Fé, Valparaíso, Curytyba, São Paulo, Santos, Rio de Janeiro, Porto Alegre, Rio Grande, Pernambuco, Araraquara, Barretos, Botucatu, Caxias, Espírito Santo de Pinhal, Jahu, Mococa, Ourinhos, Paranaguá, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, São Carlos, São José do Rio Pardo, São Manoel.

Oddział w Kurytybie: ULICA 15 DE NOVEMBRO, róg ul. 1° de Março

Bank Francusko-Włoski posiada w Polsce następujących korespondentów:

Bank Handlowy w Warszawie, Warszawa, i **Bank Francusko-Polski**, Warszawa.

ktoż, dzięki wielkiej ilości filij własnych i agentów rozgałęzionych po całym kraju, umożliwia przesyłki pieniężne do najdalej położonych miejscowości w Polsce, w złotych polskich i w innych walutach.

Oddział Banku Francusko-Włoskiego w Kurytybie posiada zawsze kurs złotego polskiego. Wystawia czeki i przekazy pieniężne w złotych polskich, t. j. załatwia zlecenia swych polskich klientów na najdogodniejszych warunkach.

„A PROPAGANDISTA“ 3689

Aniliny i farby niemieckie

„BAYER“

Do farbowania zwłaszcza wyblakłych rzeczy, w paczkach, z osobnymi wskazówkami i w puszkach po 1 kg., we wszelkich kolorach—do ubrań, kapeluszy, skór, wytworów roślinnych i napojów.

Esencje i oleje do fabrykacji Limonad. Likierów, i Lekarstw.

Perfumy krajowe i zagraniczne w wielkim wyborze. Mydła, szczoneczki, kremy do zębów, w najlepszych gatunkach.

Lá no Luhm

CURITYBA
RUA RIACHUELO, 161

Magnezja płynna

MURRAY

niezawodna na choroby żołądka

DR. DANTE ROMANÓ

Z praktyką w szpitalach berlińskich Eks-internista Szpitala Ewangelickiego i Santa Casa de Misericórdia w Rio de Janeiro.

Profesor sekcji operacyjnej na Fakultecie Medycyny. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych, i kobiece. Promienie ultrafioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgię pochwy, rozrodczej, jajników, przewodów, pęcherza, nerek, żołądka, płuc, gruczołów, wątroby i t. d.

KONSULTORIUM: Praca Tiradentes n. 554 (na górze apteki Minerva). REZYDENCJA: Praca Senador Corréa, 4.

Największa fortuna na świecie

jaką wszyscy ojcowie bez wyjątku powinni przekazywać swym synom, zawiera się w trzech następujących artykułach:

Ar. 1: Umiejętność czytania, pisanie i rachowanie. Art. 2: Ukochanie Prawdy całą duszą, a ojczyznę aż do śmierci. Art. 3: Poznawanie nadzwyczajnych zalet POMADY MINANCORA. Nigdy nie istniała równie skuteczna do leczenia ran (nawet u zwierząt), eczemy, liszajów, zakażeń, odmrożeń etc. Apteka Crniz w Avaré, Stan S. Paulo, wyleczyła ranę, której nawet zapomocą środka 914 nie można było wyleczyć. Mamy dowody setek podobnych wyleczeń. Doskonale podkład pod proszek ryżowy. Sterylizuje naszkórek i wybiela go, chroni od plegów, pryszczów etc. § jedyny: Kiedy wszyscy ją poznają, stanie się ona lekarstwem o światowej sławie!

Sprzedaż we wszystkich lepszych aptekach w Brazylii. Drogeria Hess w Rio de Janeiro, rua 7 de Setembro 61, posiada wszystkie produkty marki „Minancora“.

A. H. Asahi & C^{ia}

Zakład kwiaciarski i SKŁAD NASION

Kwiaty i rośliny ogrodowe wszelkiego rodzaju. Sadzonki warzyw ogrodowych.

Zawiadamy Szan. Publiczność, że nabyliśmy sklep po s. p. W. Zagotowicz i zapewniamy, że w ten sam sposób jak dawniej będzie obsługiwana nasza klientela.

Travessa Oliveira Bello 33

Caixa postal, 94 ■ Curytyba — Paraná — B

BRONCHITINA

„CHAVES“

JEST PRAWDZIWYM SPECYFIKIEM NA KASZEL.

Hotel Polski

(HOTEL MARTINS)

Marcina Jarugi

Curytyba ULICA RIACHUELO 114 Paraná

Vis á vis Pałacu Muncypalnego róg placu Dr. Generoso Marques

Telefon, 989 — Caixa postal, 463 — Adres telegraficzny „HOTEMAR“.

Urządzenie pierwszorzędne w modnym żelazo-betonowym pałacyku, z wszelkimi wygodami i higieną.

KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA. • CENY PRZYSTĘPNE. • SALON NA PRÓBY I WZORY. 9—Cr.

Uterogenol

Doskonałe lekarstwo na dolegliwości macicy i brak menstruacji.

ELIXIR DE NOGUEIRA
Jest używany skutecznie w następujących chorobach:

skrofule, bubony, zapalenie macicy, wycieki z uszów, wywiora, fistuła raka syfilitycznego, pryszczki, białe upływy, wrzody i narośle, świerzb, reumatyzm, plamy na skórze, niedomagania wątroby, bóle w piersiach, narośle na kościach, pulsowanie tętnic i wogóle wszystkie choroby pochodzące ze krwi. Wielce skuteczny środek oczyszczający krew.

„A VENCEDORA“

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach, owijanych w papierki.

Cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szanownych Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki „A VENCEDORA“.

Żądać w każdym sklepie polskim! **Franciszek Lachowski** Curytyba—Rua Cabral—Nr. 450—451.

BÓL W PIERSI, REUMATYZM, BÓL ZĘBÓW, NEURALGJĘ, CIĘCIE

BRZUSZNE, BÓL USZÓW, ŚWIEŻERANY,

Leczy skutecznie

BALSAM

Santa Helena

Do nabycia we wszystkich aptekach.

Fabryka Obuwia

ATAB

Miguel S. Atab

TRAVESSA OLIVEIRA BELLO, No. 17. Curytyba — Paraná

Posiada zawsze na składzie ogromny wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego po cenach bezkonkurencyjnych.

Przyjdźcie i przekonajcie się!

49—Cr.

Palenie i mielenie

TODESCHINI

& IRMÃOS

Av 7 de Setembro, 243 i 245

CURITYBA.

Płyty, zabawki, przyrządy elektryczne, przyrządy do radio-
stacji etc. Sz. Pan znajdzie po cenach niskich w

Laboratorio de Radio

AV. JOÃO PESSOA, 108
PHONE, 953

REK

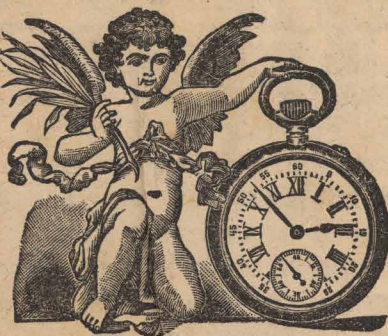
CURITIBA
Paraná

Casa Suissa

Alberto Schoneweg

Zakład zegarmistrzowski i skład towarów złotniczych. Rok
założenia firmy 1882

Rua São Francisco, 35 — Curitiba

Wyroby złote, srebrne, biżuteria i arty-
kuły allenidowe.

Zegarki, łańcuszki, ozdoby brylantowe, o-
brączki ślubne, broszki, naszyjniki i t. d.
Okulary i cwikiery w ogromnym wyborze

Różnorodny wybór gustownych przed-
miotów, droższych i tańszych, na
upominki ślubne i inne.

Naprawy wykonuje się pod gwarancją i po cenach przystępnych

„Cruzeiro“ i „Surpresa“

jedynie maki, które powinny być
używane przez wszystkich, którzy
dbają o swe zdrowie.

Młyn w Joinville (Caixa Postal, 110)

AGENCI W KURYTYBIE
LATTES & Cia.
Caixa Postal, 253 - Telefon 7-2-2 - Pracę Zacharias, 5 - Curitiba

Zakład Jubilerski i Zegarmistrzowski

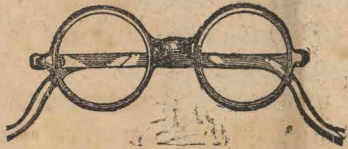
„A PEROLA“

Eugenio de Gellert

Łącznie z zakładem OPTICA MODERNA

Posiada zawsze na składzie wielki wybór artykułów złotych, srebr-
nych i allenidowych, jak: zegarki, łańcuszki, ozdoby brylantowe,
obrączki ślubne, broszki, naszyjniki, okulary, cwikiery i t. d.

Otrzymaliśmy świeżo bogaty wybór prześlicznych artykułów właci-
wych na prezenty gwiazdkowe. Ceny bardzo przystępne.
Naprawy zegarków i biżuterii wykonuje się tanio i
pod gwarancją.

CURITIBA, Rua 15 de
Novembro, 389.

Adres telegr.: „PEROLA“

49-52

Collegio „Novo Atheneu“

Dyrektor: Profesor ELYSIO DE OLIVEIRA VIANNA
nauczyciel francuskiego w Gimnazjum Parańskim.

INTERNAT I EKSTERNAT

Kurs początkowy, gimnazjalny i handlowy — Daktylografia. Korepetytorzy dla
uczniów gimnazjalnych.

Kurs gimnazjalny w 3 latach dla młodzieńców 18-letnich lub starszych.

Lekcje DZIENNE I WIECZOROWE

RUA AQUIDABAN, N. 107 i 278.

Na choroby oczu Collyrio Amarello

DE CHAVES

Dr. LUDWIK WOLSKI
ADWOKAT

UNIAO DA VICTORIA —
Paraná.

Companhia de Terras Norte do Paraná

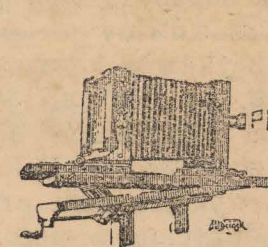
sp. z o.o. sprzedaje ZIEMIE najlepszego gatunku (terra roxa apurada),
wydająca 100 worków kukurudzy z alkra, 200 abrób kawy
z 1000 krzaków

Gotówką i NA CZTEROLETNI
SPŁATY po 400\$000 za alkier.

Dla kupujących dojazd koleją z Ourinhos lub Cambará
ZA DARMO, bez obowiązku kupna.

Agent upoważniony: IGNACY SZANKOWSKI

Cambará -- caixa p. 156 -- Paraná

ALBERTO WEISS
Rua S. Francisco, 314
(Bawny 64) w pobliżu
Igreja da Ordem.

Wykonuje wszelkie
zdjęcia fotograficzne
w zakresie tej specjal-
ności wchodzące, jak:
Portrety, Grupy, Reprodukcyjne, Powiększenia mniejszych
fotografii, aż do „naturalnej wielkości”. Wykonanie kredki i w kolorach.
Specjalista w zdjęciach z uroczystości wieczorowych: WESELE, BALÓW, PRZED-
STAWIENIE i t. d. — Posiada wytwórnię urządzonej pracowni dla zdjęć panienek
przystępujących do pierwszej Komunii oraz obłubieńców. — Ręczy za sumienne
wykonanie i trwałość zamówień, które wykonuje na papierze od najwykwniejsze-
go do zwyczajnego. — Uprasza w zwiedzenie swej Wystawy.

Świetny wynik.

Zamożny właściciel majątków ziemskich pan João Barreto Gonçalves, zamieszkały
w municypium D. Pedrito prawi:

Po skutecznym zażyciu Peitoral de Angico Pelotense, formuły znakomitego lekarza
dra Domingos da Silva e Pinto i przyprawianego w słynnej drogerji p. Dra Eduarda Can-
dida Siqueira w Pelotas, wypróbowałem jego cudowne zalety na osobach mej rodziny
w zaziębieniach, kaszlu, zapaleniach oskrzeli i t. p. podaję do publicznej wiadomości, a
ako że jest to oświadczenie prawdą, stwierdzam to moim własnoręcznym podpisem.

D. Pedrito. — João Baptista Gonçalves.

Potwierdzam powyższe świadectwo. Dr. E. L. Ferreira de Araújo

(Firma legalizowana)

Pozwolenie N. 511 z 26 Marca 1906

Skład Główny: Drogerja Siqueira Pelotas Rio Grande do Sul

Na sprzedaż wszędzie.

OBUWIE

PRZED ZAKUPIENIEM TEGO ARTYKUŁU POSTARAJCIE SIĘ NAJPIERW ODWIEDZIĆ ZNANA

„Casa Ideal“

gdzie znajdziecie olbrzymi i różnorodny wybór obuwia ostatniej mody i naj-
lepszego gatunku, męskiego, damskiego i dziecięcego, które likwidujemy po
cenach najniższych, bezkonkurencyjnych.
Odwieście dzisiaj jeszcze nasz sklep, aby się przekonać o prawdziwości tego
ogłoszenia.

SIEDZIBA: Rua José Bonifácio n. 81

FILJE: Rua 15 de Novembro, 167

Ponta Grossa i Blumenau.

Dr. Sylvio P. de Araújo.

VORONOFF

Brazylijski wynalazek

FLUXO-SEDATINA

Kobieta jest ocalała,
KOBIECI nie będzie cierpieć wię-
cej na kolki maciczne i jajniki, bo
FLUXO SEDATINA uleczy ją w 2-3
godzinach.

KOBIECI nie straci życia z powo-
du porodu.
KOBIECI, nie będzie już tak cier-
pieć, ponieważ jej porody będą szcze-
śliwe, bez krwotoku i bez bólesci.
Pierwszy poród nie przedstawia już
niebezpieczeństwa.

KOBIECI, jednym słowem, jest u-
ratowana, bo FLUXO-SEDATINA jest
najlepszym środkiem, regulującym i
uspokajającym dla chorób kobiecych,
jak zatrzymanie perjodu, wycieki, bia-
łe upławy, niedostateczność u dzie-
wcząt.

Panie w wieku 45 lat muszą unikać
napuchnięcia, reumatyzmu i innych
chorób wieku krytycznego (przekwi-
tu) i w tym celu używać FLUXO-SE-
DATINA.

Jest ona przepisywana przez przesz-
to 4 tysiące lekarzy.

JACEK DROMLEWICZ

Lekarz-Dentysta

Zęby sztuczne z podniebie-
niem i bez w złocie i kauczu-
ku. Plombowanie i wyjmo-
wanie zębów bez bólu. Robo-
ta pierwszorzędną. Ceny przy-
stępne. Rua Conselheiro Ba-
radas 518, naprzeciw Kwar-
tela Generalnego-Kurytyb.

Ziemia na sprzedaż

Obszar ziemi o pojemności 185 al-
krów w całości lub częściowo, w miej-
scowości FAXINAL DO SILVA, odle-
głe o 28 kilometrów od Palmeiry w
Stanie Paraná, dokąd prowadzi bardzo
dobra droga kołowa. Na ziemi tej jest
dziewicz las, „capoeiry” pinhory i im-
buje dobre piwo pić oraz herwale
dobrze pielęgnowane.

Ceny przystępne i szacowane
według położenia terenu.

Informacje: ROSA NEVES MACHADO
Palmeira—Paraná. 45-3215-33

Café Gury

PALENIE I MIELENIE
KAWY.

Fortunato Leite Dias de
Paiva

Telefon N°. 1179. — Adres
dla telegramów: „TYBA”.
Rua Comendador Arau-
jo N°. 107.

Curitiba Paraná.

Nowości Książkowe

Kartki z podróży z Warszawy do Sa-
hary, w Afryce 8\$000
„NA MORZE” — Gdańsk — Gdynia
po 5\$000 i po 4\$000
WINCENTY POGERSKI

Sanguel Sanguel Sanguel

SANGUENOL

(Formuła niemiecka)

Jedyny środek, który po 20-dniowym
używaniu go, zabezpieczy i uchroni
każdego od suchoty. Oddziaływa na-
stępująco:

1) Ogólne spótygowanie sił i natych-
miastowy powrót apetytu.
2) Usuwa zupełnie ból głowy, bez-
senność i nerwowość.
3) Zwalcza radykalnie przygnębie-
nie nerwowe i podnieca chęć do ży-
cia.

4) Powiększa ciężar ciała aż do 3 kg

5) Odświeża całkowicie osłabiony i

zagrożony suchotami organizm.

6) Daje największą odporność przy

pracy fizycznej i zwiększa ciąża krwi.

Choroby raka można uniknąć, po-
nieważ jest to zgrupowanie potażu w
pewnej części ciała.

Kalcjum rozpuszcza potaż. Sanguen-
ol zawiera kalcjum i dzięki temu
można uniknąć raka.

Sanguenol jest to wynalazek nau-
kowy.

Przytoczone powyżej szczegóły są
opiniją wydaną przez lekarza Dr. Ma-
nuela Soares de Castro.

Do nabycia w całej Brazylii.

DYPLOMOWANY

Lekarz-Dentysta

Jan Skalski

posiadający długoletnią praktykę, wy-
konuje wszelką pracę wchodzącą w
zakres dentystyki, starannie i po
najniższych cenach.

Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13

do 18. RUA AQUIDABAN Nr. 801.

Kurytyba Paraná

Poszukiwanie

Poszukiwany jest WINCENTY KO-
CHANSKI, który przyjechał do Bra-
zylji 40 lat temu. Poszukuje go Cze-
sław Kochański, syn Michaliny. Kto-
kolwiek wiedziałby o miejscu jego
pobytu lub on sam, proszony jest
adresować do Redakcji Gazyety Polskiej.

Zawiadomienie

Został otwarty Instytut Kos-
metyczny dla Pielęgniowania
Urody.

Ul. Ermelino de Leão Nr. 24.

Leczenie wszelkich braków pięci:
wągów, rozszerzenia porów, plam,
piegów, pryszczów etc. Usuwanie
zmarszczek, Gimnastyka, w celu od-
tuszzenia lub rozwinienia form ciała.
Dla Szanownych Rodaczek, znaczny
upust. Porady bezpłatne.

Pensjonat Stępniewskiej.

Podaję do wiadomości Szanownych
Rodaków, że przeniosłam mój Pen-
sjonat na ul. Aquidaban, 275. Piękne
i jasne pokoje do wynajęcia, wikt
dobry, smaczny. Dostarcza się obia-
dów do domu. Ceny umiarkowane.
Objady na miejscu od 1\$500 w górę.
F. STĘPNIEWSKA.

Prawie za darmo.

W przydłużeniu ulicy Iguassú, o 100
metrów od linii tramwajowej można
nabyć za 9:000\$000 drewniany dom
z ziemią 37 metrów szer. i 60 mtr.
dł. Obok sprzedaje się piękny dom
muruwany z ziemią 37x60 za 18:000\$.
Jeszcze można nabyć ziemię 10.000
m2 za psie pieniądze. Informacje w
Redakcji „Gazety Polskiej“.

Kalendarz „Gazety Polskiej“

na rok 1933 jest do nabycia:
w Porto Alegre — Av. Industrial, 710
w Rio Gr. (m.) — u p. J. Wasniewskiego
w Guarapuawie — u Ks. Proboszcza
w Palmeirze — u p. Gracika
w Reboucas — u p. A. Skowrońskiego
w M. Pimentel — u p. S. Błaskowskiego
w Tres Barras — u p. Józefa Treli
w Rio Peixe — u p. Michała Szalęgi
w Floresta — u p. Stanisł. Małysza
w Amola Faca — u p. Fr. Mierzwy
w Paiol Grande — u p. A. Cichockiego
w Campo Largo — u p. Świdzowskiego
w Rio Azul — u pp. Hesslów i u
Ks. Proboszcza.

Książeczka do Nabożeństwa.

Ks. Stanisława Trzebiatowskiego
III wydanie

Stronie 400, format 7 x 10 cm.

cena 5\$000 z przesyłką.

Dla większej ilości rabat.

Ziemia na sprzedaż

Sprzeda się 88 akrów ziemi pod u-
prawę i hodowlę zwierząt domowych,
w pobliżu Marechal Mallet od 600 m.
do 3 kilometrów odległa od tej Villi.
Sprzeda się również całą trzodę. In-
formacje: Horacio Estevão, M. Mallet. 2

Mały szakier.

Wynajmę lub kupię mały szakier. In-
teres bezpośredni. Informacje: ul. D.
Julia da Costa 173. 25

CENY OGŁOSZENI:
 Za jeden centymetr na stronach 8 i 9 1\$000
 Na 5, 6, 7, stronie za centymetr jednolatomowy 2\$000
 Na drugiej stronie " " " 3\$000
 Na 10 stronie " " " 4\$000
 Na pierwszej stronie " " " 5\$000
 Cała 3-cia i 10-ta strona za jeden raz 300\$000
Należności za ogłoszenia opłaca się z góry.

GAZETA POLSKA

W BRAZYLII

CENY OGŁOSZENI.
 Drobne ogłoszenia 100 rejsów za wyraz. Matrymonjalne 200 rejsów za każdy wyraz. Dla poszukujących pracy—bezpłatnie. Zniżka dla ogłaszających więcej niż jeden raz: od 2—5 razy 10 proc.; od 6—15 razy 15 proc.; od 16—25 razy 20 proc.; od 26—40 razy 25 proc.; od 41—52 razy 30 procent. Ogłoszenia Towarzystw polskich i nekrologi 50 procent zniżki za każdy raz.
Należności za ogłoszenia opłaca się z góry

Uwaga!
 Sanowni Obywatele, przyjeżdżając do Kurytyby szukajcie

HOTEL BRASIL

Leopolda Rejniaka.

Z całym komfortem dla Szanownych rodzin i pojedynczych osób.
 NAJLEPSZY I NAJTAŃSZY HOTEL. — CENY UMIARKOWANE.

Rua Marechal Floriano Peixoto Nr. 722 (w pobliżu stacji).

Banco Alemão Transatlantico

CENTRAL: Deutsche Ueberseelsche Bank, BERLIN

FILJE W BRAZYLII: CURITYBA — Rua Marechal Floriano 31—41
 Caixa postal „N.“ — Telegraf: „Bancalerman“
 Rio de Janeiro — São Paulo — Santos — Bahia — Porto Alegre

FILJE: Argentyna—Chile—Uruguay—Perú—Hiszpanja.

Posługujcie się tym zakładem kredytowym w waszych transakcjach.
 Załatwianie spraw uważne, szybkie i dyskretne.

Boże Narodzenie i Nowy Rok
1932 - 1933

Wyrażając swojej Szanownej Klijencji serdeczne życzenia
WESOLYCH ŚWIAT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU,

BROWAR ATLANTICA

poleca im swoje niezrównane piwa w beczkach i fiaskach,
 jak również smaczne napoje. Przy największej szybkości
 zamówień, będzie również odpowiadał najszybszą
 regularnością w dostawie.

TELEFONY 790 i 791 — SKŁAD W MIEŚCIE — TEL. 709

Od Redakcji.

Uprzejmie prosimy Szanownych Prenumeratorów, by nie przysyłali do naszej Redakcji pieniędzy stanowiących z S. Paulo i Rio Grande do Sul, gdyż w naszym Stanie są bezwartościowe.

Również prosimy Sz. Agentów, by nie zwracali jeszcze „Kalendarzy Gazety Polskiej w Brazylii“ na rok 1933, gdyż dużo osób upomina się o ten cenny kalendarz, oświadczając, że nie mogą nabyć u naszego Agenta, ponieważ zostały zwrócone do Redakcji. Więć nie zwlekajcie Panowie, prenumeratory i przyjaciele z nabyciem tego najcenniejszego kalendarza, gdyż jest to najpiękniejszy i najlepszy, jaki kiedykolwiek ukazał się w Brazylii.

Związek Polski w Kurytybie, urządza dnia 31-go grudnia b. r.
Wielką Zabawę Sylwestrową,
 na którą zaprasza wszystkich Rodaków

ZARZĄD

Wieści z Polski

Skazany na śmierć

Trybunał w Wadowicach skazał na karę śmierci przez powieszenie, niejakiego Bernacha, który zamordował 1-go grudnia agenta Światłonia. Obrona wniosła podanie o uwolnienie.

Komuniści podnoszą głowę, policja walczy skutecznie z odrdzającą się hydrą

Komuniści dopuścili się, poparci przez szumowiny miejskie, różnych wybrków w kilkupunktach miasta. Zaatakowali oni kilka składów żywności, wybijając szyby wystawowe. Policja energicznym wystąpieniem, przeszkodziła nadużyciom aresztując kilku przewodców i rozpędzając gawiedź energicznie, jednak bez przelewu krwi. Wzmocnione patrole przeciągają ulice. Porządek został momentalnie przywrócony.

Egzekucja terrorystów

Donoszą ze Lwowa, że dn. 23-go dokonano kary śmierci na przewrotowcach, Bilasie i Daniełiszynie, skazanych na powieszenie za dokonanie napadu na urząd pocztowy w Gródku Jagiellońskim i udział w zamordowaniu posła Hałówni wice preza Bloku Rządowego.

Ruch w portach Gdyni i Gdańsku

Donoszą z Gdyni, że w przeszłym miesiącu wrzesniu, weszło do tego portu 373 statków, ogólnej pojemności 282 135 ton. W tym samym miesiącu, [weszło do portu w Gdańsku 354 okrętów, pojemności 269 617 ton. Wypłynęło z Gdyni 370 statków, pojemności 282 133 ton, a z Gdańska 465 statków, pojemności 267 837 ton.

Znów „sowieckie“ pogrzeby

Ludność nadgranicznej miejscowości Łomnica, została zaalarmowana, gdyż przez jej terytorium przeszło w krótkich odstępach czasu, aż trzy pogrzeby, gdy nie było wieści, by ktoś w pogranicznych wioskach sowieckich, rozstał się z tym światem. Policja zatrzymała pogrzeby, a po dokonanej rewizji, znalazła w trumnach, miasto nieboszczyków, ogromną masę przewrotowej biuły, przeznaczoną na propagandę w Polsce. Sześć osób, zostało uwięzionych, za pomoc i urządzenie tych świętokradzkich obrzędów pogrzebowych.

Sytuacja Rolnictwa Polskiego

Donoszą z Berlina, że korespondent „Vossische Zeitung“ publikował długi artykuł p. t. „Deliikatna sytuacja rolnictwa w kraju nadprodukcji“ w którym analizuje obecną sytuację rolnictwa w Polsce i usiłowania Rządu, w celu zyskania rynków zagranicznych. Autor píše, że mając na oku zdrową politykę agrarną niemiecką, byłoby rozsądnem, by stosunki między Rzeszą Niemiecką a Polską, weszły na normalną drogę.

Kongres Pen-Klubów

Zakończył w dn. 24 im swe obrady Kongres międzynarodowy Pen-Klubów, który zebrał się był w Warszawie. Brali w nim udział przedstawiciele Anglii, Francji, Niemiec, Polski, Węgier, Holandii i Jugosławii. Przewodniczyli obradom panie Dawson Scott (Anglia) i Crémieux (Francja).

Pen-Klub polski był reprezentowany przez p. Emila Breitera. Między innymi, zgromadzenie przyjęło polski wniosek by na porządek dzienny, przysłało zgromadzenia, które ma odbyć się w Jugosławii wszedł również problem, moralnego rozbrojenia.

IMPRESJA KINEMATOGRAFICZNA — A. MATTOS AZEREDO.

Teatr Awenida

We czwartek, o godz. 8-ej wiecz.

„ALOHA“

artyści: Ben Lyon, Raquel Torres, Thelma Todd, Robert Edson, Marion Douglas i Otis Harlan. Opowieść o egzotycznym dziewczęciu, w centrum zepsucia i wy rafinowanej cywilizacji.

„Teatr Palacio“

We czwartek o godz. 8 „FERRAS NAS SELVAS“ i „PALCOS E SALOES“

W piątek, o godz. 8.

„Ludibriada“

Superprodukcja wytwórni „Paramount“ z artystką Tallulah Bankhead.

W Nowy Rok

Avenida

Godz. 8,30

Palacio

Godz. 8

„Cimarron“

Największy i najlepszy film roku

Rio de Janeiro.

Nowy Dyrektor Departamentu Zdrowia

Z powodu że od dłuższego czasu wakował urząd Dyrektora Departamentu Zdrowia z powodu ustąpienia p. Belisaria Penna, został mianowany na to stanowisko, lekarz dr. Olyntho Oliveira.

Usiłowali zbiec z Wyspy Fernando Noronha

Dwóch więźniów politycznych, oszukawszy czujność straży, zdołało zbiec z wyspy Fernando Noronha, na tratwie zbitej z trzech kawałków drzewa. Zbiegów ujęto w znacznym oddaleniu od wyspy.

Położenie polityczne Świata

Na pierwszym planie polityki stoi bardzo groźna sprawa, t. j. rozgoryczenie Włochów na graniczącą z tym krajem Jugosławię, która niszczy starożytne pamiatki, przypominające panowanie Włoch na słowiańskim brzegu Adriatyku.

Rząd Włoski wysłał silny protest do Rządu Belgradzkiego w tej sprawie, na co Jugosławianie odpowiedzieli niemiennie ostro. Mussolini zaś zaprosił ministra wojny, oraz komendantów wszystkich oddziałów armii na konferencję.

Drugim poważnym wypadkiem momentu politycznego, to zebranie prezesów ministrów t. zw. „Małej Estendy“, t. j. Czecho-słowacji, Rumunii i Jugosławii. Na tej Konferencji uchwalono zbierać się co roku kilka razy i więcej współpracować. Czy to nie jest możliwe przymierze? A może jest to w związku z naprężeniem między Jugosławią a Włochami? Jugosławia obawia się ataku ze strony Włochów, a Rumunja Rosji, z powodu Besa-

Rozpoczęła się piąta Konferencja Wychowania

Rozpoczęła się 26-go Konferencja Wychowania, w Netherroy. Zebraniu przewodniczył p. Getulio Vargas.

500 wypadków „Beriberi“. w Campos.

Donoszą z Campos, w Stanie Rio de Janeiro że przeszło 500 osób zostało tam zaatakowanych chorobą Beriberi. Chorych umieszczono w szpitalu. Władze sanitarne zdołały opanować zarazę, która poczyniła zmniejszać się.

Minister Juarez Tawora zawiesił audiencje publiczne

Minister Rolnictwa, Juarez Tawora przybył dn. 26-go do ministerium Rolnictwa, gdzie w towarzystwie sekretarza, zamknął się w swym gabinecie. Nowy minister zawiesił na pewien przeciąg czasu audiencje publiczne, by miał czas lepiej zapoznać się z sprawami swojej teki.

Wyjechał były więzień polityczny

Wyjechał do miejscowości Mogi das Cruzes, dr. Wertheimer, trzymany tutaj dłuższy czas w więzieniu, za współudział w rokoszu paulistańskim.

Zredukowanie Siły Zbrojnej Stanowej w Matto Grosso

Siła Zbrojna Stanowa w Matto Grosso, została zredukowana, na batalion strzelców, mający mieć 1-ze w Cuyatá.

Konflikt między strażą więzienną a więźniami

W więzieniu „Casa de Detenção“ zdarzył się poważny konflikt między strażą a więźniami. Policja, która przybyła z pomocą zdołała zlikwidować nieporozumienie.

Sąd skazał 15-tu towarzyszy Lampeona

15 u bandytów, towarzyszy słynnego watażki Lampeona, zostało skazanych, przez sędziego Joazeiro, jako odpowiedzialnych za zbrodnie zabójstwa zapałania i rabunku, popełnionych na fazendzie Bello Monte.

Służąca.

Potrzebuje się służącej, ul. Aquidabam Nr. 860.

rabji, tembardziej że Francja i Polska podpisały obecnie z Rosją Traktat Nie-Agresji. Rumunja nie jest zadowolona z podpisania tego paktu, lecz Polska obawiając się dwuznacznego postępowania ze strony Francji, musi iść teraz swoimi drogami a może sobie na to pozwolić, bo jest dostatecznie silna.

Trzecia poważna kwestja polityczna, zaprzatająca umysły, to stosunek Francji do Ameryki, której nie zapłacił swego długu dnia 15 grudnia. O ile Ameryka będzie wobec Francji harda i nieustapliwa, to ta będzie starała się Ameryce szkodzić inną drogą od jej pleców, t. j. od strony Japonii. Polska mogłaby się z Niemcami porozumieć, szczególnie w sprawie Gdańska, gdzie jest zarodek wszystkich zatar-gów. W tej sprawie był niedawno wice-minister Spraw Zagranicznych hr. Szembek w Berlinie gdzie porozumiewał się z min. Neurathem.

Legendy o Krzyżu

w 1900 rocznicę śmierci Zbawiciela — czytaj w naszym kalendarzu na rok 1933.

Do nabycia u wszystkich naszych agentów.

Kalendarz ścienny w druku. Wysłemy wszystkim darmo.